

KRZANOWICE

í okolice

Izba Regionalna w Krzanowicach
pozyskała nowy eksponat z 1956 r.

Czytaj na stronie 15

ROK 20, NR 4-6 (202-204) KWIECIEŃ-CZERWIEC 2021

KRZANOWICE • BORUCIN • PIETRASZYN • WOJNOWICE • BOJANÓW

ISSN 1642-637

Najlepsi uczniowie z gminy ODEBRALI NAGRODY BURMISTRZA

„Jedyny sposób, by poznać, gdzie są granice naszych możliwości, to przekroczyć je, dokonując tego, co niemożliwe” (Arthur Clarke). Nie w krzanowickim ratuszu czy restauracji „Perła”, jak w latach poprzednich, ale w murach Szkoły Podstawowej im. Władysława Broniewskiego, w ostatni dzień roku szkolnego odbyła się tegoroczna uroczystość wręczenia Nagród Burmistrza dla najlepszych uczniów gminy Krzanowice.

Czytaj na stronie 2-3

BORUCIN PEŁEN SKARBÓW We wsi otwarto izbę regionalną

Piękny kredens kupiony za bezcen jako mienie pożydowskie, sofa należąca niegdyś do księcia Lichnowskiego, a także zbiór pamiątek po miejscowym sołtysie z 40-letnim stażem, byłym niemieckim żołnierzu, hołubionym przez władze PRL – borucińska izba regionalna to prawdziwa skarbnica pamiątek.

To już trzecie otwarcie izby. Pierwsze miało miejsce 25 lat temu. Od tamtego czasu to małe muzeum nie tylko wzbogaciło się o wyjątkowe eksponaty, ale także zajęło drugie pomieszczenie. Gromadzi dary bądź depozyty mieszkańców. Inicjatorką utworzenia izby jest dr Kornelia Lach, uznana badaczka gwarów laskiej i kultury ludowej

śląsko-morawskiego pogranicza, autorka wielu opracowań, emerytowana dyrektorka krzanowickiej szkoły, mieszkanka Borucina.

Wspominała początki. – Zbieramy graty, co mają iść na straty – ponad dwie dekady temu takie było hasło podczas dożynek, umieszczone na samochodzie, którym po wsi jeź-

dził Wacław Fojcik. Mieszkańcy, w tym organizacje społeczne – KGW i OSP – zaufały dr Lach. Dzięki temu Borucin może się dziś poszczycić naprawdę wartościowym i unikalnym zbiorem. To świadectwo lokalnej tożsamości – skarbnica dla przyszłych pokoleń.

Czytaj na stronie 7

Absolutorium DLA BURMISTRZA

Burmistrz Andrzej Strzedulla

Głosowanie nad projektem uchwały w sprawie absolutorium dla burmistrza z tytułu wykonania budżetu Gminy za rok 2020 było najważniejszym punktem XXXII sesji VIII kadencji Rady Miejskiej w Krzanowicach.

29 czerwca na tzw. sesji absolutorijnej w pierwszej kolejności został przedstawiony Raport o stanie gminy Krzanowice za 2020 r. Raport jest swoistym podsumowaniem działalności burmistrza, w szczególności realizacji polityki, programów i strategii, uchwał rady oraz funduszu sołeckiego. Raport dostępny jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji

Publicznej Urzędu Miejskiego w Krzanowicach w zakładce „Gmina Krzanowice”.

Po debacie Rada Miejska w Krzanowicach podjęła uchwałę, w której wyraziła jednogłośnie wotum zaufania dla burmistrza za rok 2020. Następnie radni - po zapoznaniu się ze sprawozdaniem finansowym jednostki samorządu terytorialnego oraz sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Krzanowice za 2020 rok, wnioskiem Komisji Rewizyjnej, jak również opinią III Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach - udzielił burmistrzowi absolutorium, tym samym wyrazili pozytywną ocenę oraz pełną akceptację dla jego działalności w minionym roku budżetowym. Po odczytaniu wyników głosowania nad przedmiotową uchwałą, na sali rozległy się gromkie brawa, zaś burmistrz Andrzej Strzedulla podziękował radnym za okazane zaufanie, a pracownikom Urzędu Miejskiego za zaangażowanie i sumienną całoroczną pracę na rzecz lokalnej społeczności.

NAJLEPSI UCZNIOWIE Z GMINY odebrali Nagrody Burmistrza

25 czerwca prymusi wraz z rodzicami odebrali z rąk burmistrza Andrzeja Strzedulli listy gratulacyjne oraz nagrody za wybitne osiągnięcia w nauce, sukcesy w olimpiadach przedmiotowych, konkursach oraz przeglądach. W tym roku uhonorowano 19 uczennic i uczniów. To więcej niż w latach poprzednich, mimo że rok szkolny był trudny, a program realizowany zdalnie. Oto lista tegorocznych laureatów i ich osiągnięć:

1. Adam Fojcik (SP Krzanowice) - średnia ocen 5,92, zachowanie wzorowe. Uczeń bardzo aktywny w środowisku szkolnym. Jako zastępca przewodniczącej klasy wzorowo wypełnia swoje obowiązki, dbając o interesy zespołu klasowego. Brał udział w licznych konkursach i olimpiadach, jednak jego największym osiągnięciem jest zdobycie tytułu laureata w Ogólnopolskim Konkursie Przedmiotowym z Języka Polskiego „Galileo” (9 miejsc w kraju).

2. Kamila Sławik (SP Krzanowice) - średnia ocen 5,93, zachowanie wzorowe. Osiągnięcia Kamili zasługujące na podziw oraz wyrazy uznania to: tytuł laureatki Ogólnopolskiego Konkursu „Galileo” z języka angielskiego; wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Przedmiotowym „Galileo” z języka polskiego oraz historii, a także wzięcie udziału w Ogólnopolskim Konkursie „Galileo” z geografii.

3. Kacper Kuziak (SP Krzanowice) - tegoroczny absolwent SP w Krzanowicach, średnia ocen 5,93, wzorowe zachowanie. Kacper rozwija swoją pasję aktorską - daje się poznać jako osoba z poczuciem humoru, a także dbająca o kultywowanie tradycji i lokalnej gwary poprzez swoje występy z kabaretem „Krzanowickie Omy”. Członek klubu tenisa stołowego „KS Naprzód Borucin”. Jego osiągnięcia: wyróżnienia w konkursie „Galileo” z historii i matematyki; 3. miejsce w Finale Wojewódzkim Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Tenisie Stołowym Dzieciąt i Chłopców.

4. Julia Plotek (SP Krzanowice) - średnia ocen 6,00, zachowanie wzorowe. Aktywnie uczestniczy w życiu klasy i szkoły. Uczennica brała udział w konkursach przedmiotowych „Galileo” z matematyki oraz języka angielskiego, a w szkolno-parafialnym konkursie na Palmę Wielkanocną otrzymała wyróżnienie.

5. Julia Cuber (SP Krzanowice) - średnia ocen 6,00, zachowanie wzorowe. Julia ma prezydycję przywódcze, jest zastępcą przewodniczącej klasy VI B. W minionym roku szkolnym zdobyła wyróżnienie za udział w XV powiatowym konkursie na ozdobę wielkanocną w kategorii „Palma Wielkanocna” oraz wyróżnienie za udział w XV powiatowym konkursie na ozdobę wielkanocną w kategorii „Kartka Wielkanocna”.

6. Maksymilian Siwoń (SP Krzanowice) - średnia ocen 6,00, zachowanie wzorowe. Maksymilian jest klasowym przywódcą - w roku szkolnym 2020/2021 pełnił funkcję przewodniczącego klasy VI B. Sprawdzał poziom swojej wiedzy i swoje umiejętności biorąc udział w Ogólnopolskim Konkursie Przedmiotowym „Galileo” z matematyki. Rozwija w sobie ducha sportu, trenuje piłkę nożną, jest wychowankiem Wodzisławskiej Szkoły Piłkarskiej. Jego osiągnięcia to I miejsce w szkolno-parafialnym konkursie „Palma Wielkanocna”.

7. Sebastian Sławik (SP Krzanowice) - średnia ocen 6,00, zachowanie wzorowe. Sebastian brał udział w Ogólnopolskim Konkursie Przedmiotowym „Galileo” z matematyki, historii i języka angielskiego, Wojewódzkim Konkursie Przedmiotowym dla uczniów szkół podstawowych województwa śląskiego z historii - etapie szkolnym. Jest fanem piłki nożnej, więc nie zdziwi nikogo fakt, że trenuje i bierze udział w rozgrywkach piłki nożnej w klubie sportowym 1905 Krzanowice.

8. Daria Żurek (SP Krzanowice) - średnia ocen 6,00, zachowanie wzorowe. Osiągnięcia: I miejsce w Gminnym Konkursie Plastycznym „Nasz Papież - Jan Paweł II”; II miejsce w Otwartym Turnieju Tenisa Stołowego „Graj w tenis stołowy to będziesz zdrowy”, zorganizowanym przez Jastrzębski Klub Tenisa Stołowego w kategorii skrzat/żak gra pojedynczo; udział w Ogólnopolskim Konkursie Przedmiotowym „Galileo” z matematyki i języka angielskiego; udział w wielu turniejach tenisa stołowego oraz reprezentowanie klubu KS Naprzód Borucin.

9. Emilia Gorzalsnik (SP Krzanowice) - tegoroczna absolwentka, która uzyskała średnią ocen 6,0 oraz wzorowe zachowanie. Brała udział w ogólnopolskich konkursach

„Galileo”: z j. angielskiego, matematyki i biologii. Emilia startowała również w wielu konkursach plastycznych i zdobyła: I miejsce w Gminnym Konkursie Plastycznym „Jan Paweł II - nasz Papież”; I miejsce w Szkolno-Parafialnym Konkursie „Mój Anioł”; I miejsce w szkolno-parafialnym Konkursie „Palma Wielkanocna” oraz I miejsce w Szkolno-Religijnym Konkursie Recytatorskim. Emilia jest tancerką zespołu Uśmiech, z którym zdobyła: I miejsce w Ogólnopolskim Festiwalu Tańca „Viverso”; I miejsce w Ogólnopolskim Festiwalu Tańca Mażoretkowego „Scarlet”, a także I miejsce w Ogólnopolskim Festiwalu Tańca „Rhythm&Style”. I żeby tego było mało, Emilia udziela się w szkolnym kabarecie „Krzanowickie Omy”, jest przewodniczącą Samorządu Uczniowskiego oraz strażaczką ochotniczą w miejscowej jednostce straży pożarnej.

10. Natalia Siwoń (SP Krzanowice) - średnia 6,0, zachowanie wzorowe. Natalia wzięła udział w Ogólnopolskim Konkursie „Galileo” z biologii, matematyki, geografii i j. polskiego oraz w konkursie przedmiotowym z matematyki, gdzie zakwalifikowała się do drugiego etapu. Wielką pasją Natalii jest również taniec - tańczy w Kole Tańca Towarzyskiego „Polskie Towarzystwo Taneczne” i wraz ze swoim tanecznym partnerem zdobywa coraz wyższe nagrody i odznaczenia. Natalia jest artystyczną duszą, zdobyła I miejsce w Parafialnym Konkursie Plastycznym „Palma Wielkanocna”, III miejsce w Szkolno-Parafialnym Konkursie Plastycznym oraz wyróżnienie za udział w XV Powiatowym Konkursie na Ozdobę Wielkanocną w kategorii Jajko Wielkanocne.

11. Amelia Holubek (ZSP Borucin) - średnia ocen 6,0, zachowanie wzorowe. Amelia ma w sobie dużo samodyscypliny, jest zdolna, ambitna i pracowita. Jest bardzo aktywna, angażuje się nie tylko na rzecz swojej klasy, ale również szkoły i w pracach na rzecz środowiska. Godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz. Jej osiągnięcia w roku szkolnym 2020/2021 to zdobycie I miejsca w Diecezjalnym Konkursie Recytatorskim poezji religijnej i metafizycznej.

12. Filip Reisky (ZSP Borucin) - średnia ocen 6,0, zachowanie wzorowe. Filip jest bardzo zdyscyplinowanym, uważnym i pojętnym uczniem.

Chętnie angażuje się w życie klasy. Szanuje i rozwija dobre tradycje szkoły, troszczy się o mienie szkoły, własność społeczną i indywidualną. Cechuje go wysoka kultura osobista, jest odpowiedzialny i prawdomówny. Filip jest również wielkim fanem piłki nożnej - jego ulubionym klubem jest Bayern Monachium. Filip swoją pasję rozwija grając pod skrzydłami LKS-u Tworków.

13. Dominika Kupka (ZSP Wojnowice) - tegoroczna absolwentka Szkoły Podstawowej w Wojnowicach, zachowanie wzorowe, śr. ocen 6,0. Dominika sławiła dobre imię szkoły oraz sprawdzała siebie biorąc udział w konkursach „Panda” i „Olimpus” z chemii. Zdobyła II miejsce w szkolnym konkursie kolęd, IV miejsce w powiatowym konkursie języka hiszpańskiego. Brała udział w wojewódzkim konkursie piosenki niemieckiej oraz ma na swoim koncie 23 godziny prac na rzecz społeczności lokalnej.

14. Weronika Urbas (SP Krzanowice) - średnia ocen 6,0, zachowanie wzorowe. Brała udział w licznych konkursach przedmiotowych „Galileo”, jednak największym jej osiągnięciem jest zdobycie tytułu laureatki Konkursu Ogólnopolskiego z języka niemieckiego. Przewodnicząca klasy, która aktywnie uczestniczy w życiu szkoły.

15. Lena Chmielewska (ZSP Borucin) - średnia ocen 6,0, zachowanie wzorowe. Jest wzorem dla innych uczniów. Zaangażowana w sprawy szkoły, jako przewodnicząca klasy dba o dobre imię swojego zespołu. Pomocna, koleżeńska i życzliwa w kontaktach rówieśniczych. Wielką pasją Leny jest pływanie - należy do Polskiego Związku Pływackiego, aktywnie działa w Stowarzyszeniu Hobby Sport w woj. opolskim (startuje w licznych rozgrywkach, np. w Międzynarodowym Mitingu Pływackim w Kędzierzynie Koźlu, brała udział w Otwartych Letnich Mistrzostwach Okręgu Opolskiego w Pływaniu 2021). Chętnie bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, osiągając w nich sukcesy. W roku szkolnym 2020/2021 jej największym osiągnięciem jest 11 miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Przedmiotowym z Języka Polskiego „Galileo”.

16. Melania Gliśnik (ZSP Borucin) - średnia ocen 6,0, zachowanie wzorowe. Melania ma duszę artystki. Reprezen-

17. Julia Paszenda (SP Krzanowice) - średnia ocen 6,0, zachowanie wzorowe. Jest pracowita, sumienna, zaangażowana w życie klasy i szkoły. Brała udział w licznych konkursach z języka polskiego, historii, matematyki i plastyki. Największym osiągnięciem uczennicy w roku szkolnym 2020/2021 jest uzyskanie tytułu laureatki w ogólnopolskim konkursie „Galileo” z języka polskiego.

18. Laura Żurek (SP Krzanowice) - tegoroczna absolwentka, sportsmenka, średnia 6.0 oraz wzorowe zachowanie. Osiągnięcia: II miejsce - Wojewódzki Turniej Eliminacyjny do Indywidualnych Mistrzostw Polski Kadetek i Kadetów w tenisie stołowym; wicemistrzyni Śląska; II miejsce Otwarty Turniej Tenisa Stołowego „Graj w tenisie stołowym to będziesz

tuje klasę i swoją szkołę w licznych konkursach plastycznych. Jej największym osiągnięciem mijającego roku szkolnego jest wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Bajki Robotów”. Ponadto może być wzorem dla swoich rówieśników. Cechują ją wysoka kul-

tura osobista, można na niej polegać, jest odpowiedzialna i prawdomówna. Jest bardzo zdyscyplinowana. Podczas pracy wykazuje się dużą koncentracją, terminowo wywiązuje się z podjętych przez siebie przedsięwzięć. Chętnie bierze udział w zajęciach dodatkowych.

zdrowy”, organizowany przez Jastrzębski Klub Tenisa Stołowego w kategorii: gra pojedyncza – młodzieżka / kadetka; udział w XXVI Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży, Krasnik 2020, Mistrzostwa Polski; udział w ogólnopolskim konkursie przedmiotowym „Galileo” z języka niemieckiego; udział w wojewódzkich konkursach przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych z: języka angielskiego, matematyki, języka polskiego, języka niemieckiego z czego zakwalifikowanie się do drugiego etapu z matematyki, j. polskiego i j. niemieckiego. Członkini klubu tenisa stołowego „KS naprzód Borucin”.

19. Magdalena Gębska (SP Krzanowice) - średnia ocen 6.00, zachowanie wzorowe. Osiągnięcia: laureatka w Ogólnopolskim Konkursie „Galileo” z histo-

rii oraz geografii; wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Przedmiotowym „Galileo” z języka polskiego; finalistka Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego dla uczniów szkół podstawowych województwa śląskiego z historii; laureatka

Diecezjalnego Konkursu Wiedzy Religijnej „Żak” oraz zdobywczyni I miejsca w Szkolno-Parafialnym Konkursie „Palma Wielkanocna”.

(DA)

fot. Katarzyna Kubik

CZyste Powietrze

1 lipca 2021 r. wchodzi w życie nowa wersja programu „Czyste Powietrze”, uwzględniająca wycofanie dotacji na kotły węglowe (od 1 stycznia 2022 r.), zwiększenie progów dochodowych w części drugiej programu (podwyższony poziom dofinansowania) oraz poszerzenie listy urządzeń kwalifikujących się do dofinansowania o kotły na pellet o podwyższonym standardzie. Program został też uzupełniony o zapisy dotyczące ścieżki bankowej.

Program „Czyste Powietrze” w zmienionej wersji, obowiązującej od 1 lipca 2021 r. i uwzględniającej ścieżkę bankową, dostępny jest do wglądu i pobrania na stronie czystepowietrze.gov.pl (zakładka Wez dofinansowanie/ Czyste Powietrze) oraz na Portalach Beneficjenta poszczególnych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Trzy ważne zmiany w programie „Czyste Powietrze”

NFOŚiGW przypomina, że zakup i montaż kotła na węgiel w ramach programu „Czyste Powietrze” będzie możliwy tylko do końca bieżącego roku. Oznacza to, że koszt będzie kwalifikowany pod warunkiem złożenia wniosku o dofinansowanie obejmującego swoim zakresem zakup i montaż kotła na węgiel do 31 grudnia 2021 r. (konieczne jest wystawienie faktury lub równoważnego dokumentu księgowego z datą do 31 grudnia 2021 r.). Od 1 stycznia 2022 r. nie będzie już można składać wniosków o dotacje na kotły węglowe.

Zwiększenie progów dochodowych od 1 lipca 2021 r. dotyczy drugiej części programu, czyli podwyższonego poziomu dofinansowania (dotacje do 37 tys. zł). W przypadku gospodarstw wieloosobowych ten próg wynosi do 1.564 zł przeciętnego miesięcznego dochodu na osobę, a dla gospodarstw jednoosobowych do 2.189 zł.

Począwszy od 1 lipca 2021 r. możliwe jest też ubieganie się o większe niż dotychczas wsparcie na zakup i montaż kotła na pellet o podwyższonym standardzie. Dotacja może wynieść do 9 tys. zł (nie więcej niż 45% faktycznie poniesionych kosztów) przy podstawowym poziomie dofinansowania oraz do 12 tys. zł w przypadku podwyższonego poziomu dotacji (nie więcej niż 60% kosztów).

Co jeszcze w „Czystym Powietrzu”?

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (dalej: WFOŚiGW) ogłasza, że od dnia 06.07.2021 r. rozpoczęty zostanie nabór ciągły wniosków o dofinansowanie dla formy dofinansowania jaką jest dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego w oparciu o:

- Program priorytetowy „Czyste Powietrze” (dalej: Program),
- Regulamin naboru wniosków o dofinansowanie

przedsięwzięć w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”,

- wzór formularza wniosku o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”.

Dotacją na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego objęte będą przedsięwzięcia polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe i poprawie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych lub w wydzielonych w tych budynkach lokalach mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą.

Więcej informacji o Programie, w tym osobach uprawnionych do składania wniosków, rodzajach przedsięwzięć i poziomach dofinansowania, a także kryteriach wyboru przedsięwzięć i warunkach dofinansowania, można znaleźć w Portalu Beneficjenta <https://portal.wfosigw.katowice.pl/> oraz na stronie: <https://czystepowietrze.gov.pl/>.

Gdzie składać wnioski

Wnioski o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego, w ramach Programu będzie można złożyć wyłącznie w bankach które przystąpiły do jego wdrażania. Lista banków udzielających kredytu objętego dofinansowaniem w ramach Programu opublikowana jest na stronie internetowej <https://czystepowietrze.gov.pl/> oraz na stronie internetowej WFOŚiGW w Katowicach i będzie podlegała bieżącej aktualizacji.

Banki udzielają informacji o Programie oraz na podstawie danych przekazanych przez wnioskodawców, wypełniając wnioski o dotację na częściową spłatę kapitału udzielonego przez siebie kredytu.

Dla kogo dofinansowanie

Beneficjentem Programu może zostać osoba fizyczna, która:

1. jest właścicielem/współwłaścicielem budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą.
2. w Części 1 Programu dla podstawowego poziomu dofinansowania - o dochodzie rocznym nieprzekraczającym kwoty 100 000 zł (brany jest pod uwagę tylko dochód Beneficjenta, a nie w przelicze-

niu na członka gospodarstwa domowego), albo

w Części 2 Programu dla podwyższonego poziomu dofinansowania - przeciętny miesięczny dochód na jednego członka jej gospodarstwa domowego wskazany w zaświadczeniu wydawanym zgodnie z art. 411 ust. 10g ustawy – Prawo ochrony środowiska (złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach Części 2 programu jest uwarunkowane posiadaniem tego zaświadczenia), nie przekracza kwoty:

1. 1 564 zł w gospodarstwie wieloosobowym,
2. 2 189 zł w gospodarstwie jednoosobowym.

W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej, roczny przychód wnioskodawcy w ramach Części 2 Programu, z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za rok kalendarzowy, za który ustalony został przeciętny miesięczny dochód wskazany w zaświadczeniu, o którym mowa powyżej, nie przekroczył trzydziestokrotności kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów obowiązującym w grudniu roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie.

Najważniejsze warunki dofinansowania w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego:

1. kwota kapitału kredytu udzielonego na przedsięwzięcie objęte wnioskiem o dotację musi być wyższa niż kwota wnioskowanej dotacji na to przedsięwzięcie.
2. warunkiem wypłaty dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu jest wypłata Beneficjentowi, przez bank, kredytu z przeznaczeniem wyłącznie na cele zgodne z Programem, w tym, co najmniej w 95% na pokrycie kosztów kwalifikowanych zgodnych z załącznikiem 2 lub 2a do Programu, oraz wykorzystanie tego kredytu przez Beneficjenta zgodnie z jego przeznaczeniem.

Uwaga: W przypadku dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu pierwszy koszt kwalifikowany może zostać poniesiony najwcześniej od daty złożenia wniosku o dofinansowanie w banku, który przystąpił do Programu.

Urząd Miejski w Krzanowicach

Godziny urzędowania:
poniedziałek, środa i czwartek
od 7.00 do 15.00,
wtorek od 7.00 do 16.30,
piątek od 7.00 do 13.30.

Wydawca: Wydawnictwo i Agencja Informacyjna
WAW Grzegorz Wawoczy

Redakcja:
ul. Pod Widokiem 20, 47-400 Racibórz
tel. 605 685 485
e-mail: ziemia.raciborska@wp.pl

Redaktor naczelny: Grzegorz Wawoczy
Skład: Fabryka Informacji Sp. z o.o.
Druk: Polskajedynosc.pl, Sosnowiec

Urząd Miejski w Krzanowicach przejdzie termomodernizację

Termomodernizacja to najlepszy sposób na poprawę efektywności energetycznej budynków, wpłynie także na oszczędność energii poprzez niższe koszty związane z ogrzewaniem zimą czy chłodzeniem latem.

W tym też celu Gmina Krzanowice aplikowała o środki unijne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Koszt całości zadania wynosi 824 100 zł, z czego 500 475,32 zł pochodzi z dofinansowania. Na kompleksową termomodernizację urzędu złoży się ocieplenie dachu budynku wraz z przemurowaniem kominów ponad jego połacią i modernizacja instalacji odgromowej. Ponadto remont obejmie montaż instalacji fotowoltaicznej, wykonanie drenażu opaskowego oraz ocieplenie ścian zewnętrznych budynku.

Prace termomodernizacyjne wykonane także będą w odniesieniu do stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych. Istniejącą starą, drewnianą stolarkę zastąpi nowa z PCV. Wymienione zostaną zewnętrzne i wewnętrzne parapety przy oknach. Budynek po kompleksowej termomodernizacji nie tylko otrzyma lepsze parametry cieplne, ale też uzyska elegancki wygląd poprzez nową elewację.

Obecnie trwają prace związane z wymianą stolarki okiennej i dociepleniem ścian zewnętrznych. Następnym etapem ma być docieplenie stropodachu oraz wymiana pokrycia dachowego a następnie mon-

taż instalacji fotowoltaicznej. Zakończenie realizacji zadania planuje się na początek września tego roku.

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE:

- ocieplenie dachu budynku płytą z wełny mineralnej
- przemurowanie kominów ponad połacią dachu,
- modernizacja instalacji odgromowej,
- montaż instalacji fotowoltaicznej,
- wykonanie drenażu opaskowego,
- ocieplenie ścian zewnętrznych budynku styropianem przenikania ciepła
- ocieplenie ściany zewnętrz-

- nej przy gruncie styropianem
- ocieplenie ściany zewnętrznej przy gruncie styropianem
- demontaż krat stalowych w oknach parteru i piwnicy,
- wymiana istniejącej drewnianej stolarki okiennej na stolarkę PCV,
- wymiana stolarki drzwiowej zewnętrznej,
- wymiana parapetów zewnętrznych i wewnętrznych,
- remont schodów zewnętrznych,
- remont pomieszczeń po wykonaniu robót remontowych: gładzie gipsowe i malowanie,
- wyrównanie terenu.

(DA)

RUSZAJĄ REMONTY DWÓCH ważnych dróg w naszej gminie

Gminna infrastruktura drogowa wymaga wielu nakładów, stąd też Gmina Krzanowice oraz Powiat Raciborski w ubiegłym roku aplikowały do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – Funduszu Dróg Samorządowych o środki finansowe na remont dróg gminnych i powiatowych miejscowościach Krzanowice i Borucin.

Finalnie znaleźliśmy się w szesnastce dofinansowanych inwestycji. Pierwszy zakres prac będzie wykonywany w Krzanowicach. Jeszcze w tym roku nową nawierzchnię zyskają ulice Morawska, Kościelna i Rynek. Wyremontowanych zostanie ponad półkilometry odcinek drogi. Koszt to prawie 440 tys. zł, z czego około 231 tys. zł stanowią środki zewnętrzne, a pozostała część to wkład własny gminy. Zakres prac objętych wnioskiem to głównie roboty rozbiórkowe, frezowanie nawierzchni bitumicznej, wymiana krawężników oraz roboty asfaltowo-bitumiczne. W ramach zadania wyremontowana

będzie jezdnia szerokości 5,50 - 8,90 m., zostanie wykonane nowe oznakowanie pionowe i poziome oraz przejście dla pieszych. Celem tej inwestycji jest przede wszystkim poprawa komunikacji w centrum Krzanowic. Obecnie trwa wybór wykonawcy w drodze postępowania przetargowego.

Drugi zakres robót prowadzony będzie w miejscowości Borucin. O dofinansowanie na remont drogi wnioskował powiat. Szacuje się, że roboty opiewać będą na kwotę blisko 1,7 mln zł. Dofinansowanie ze środków Funduszu Dróg Samorządowych wyniesie 55%, natomiast tzw. udział własny zоста-

nie sfinansowany po połowie przez Powiat i Gminę Krzanowice, gdzie każda ze stron włoży ze swoich środków około 380 tys. zł.

Inwestycja w Borucinie będzie prowadzona od skrzyżowania z ul. Doktora Rostka do końca obszaru zabudowanego w kierunku Krzanowic. Roboty drogowe obejmą przebudowę jezdni, skrzyżowań oraz zjazdów z drogi, wykonanie chodnika od skrzyżowania z ul. Bończyka do ostatniego budynku w Borucinie, a także odtworzenie poboczy, wymianę i uzupełnienie elementów odwodnienia drogi.

(DA)

I Krzanowski Jarmark Staroci

Dla jednych pełne rupieci targowisko, dla innych miejsce, gdzie znaleźć można najpiękniejsze perełki. Pierwszą edycję należy zaliczyć do udanych.

Wbrew opiniom nie są to targowiska starych i niepotrzebnych rzeczy, które zamiast wyrzucić na śmietnik, ktoś próbuje sprzedać. Dla miłośników starego stylu jarmarki staroci są idealną przestrzenią, dzięki której mogą umeblować i wyposażać niemal całe mieszkanie.

Tak było i w Krzanowicach, 13 czerwca 2021 r. Zjechało ponad 50 sprzedawców z całego regionu. Byli również goście z zagranicy. Pomysł wyszedł od krzanowskiego kolekcjonera polskich paczek papierosów, Tomasza Pluty. W realizację zaangażował się Urząd Miejski.

Pani Zofia przyjechała do Krzanowic z mężem, aż z Niemiec. Mieszkają 12 kilometrów od francuskiej granicy. Przywieźli do Polski to, co kupili na tamtejszych pchlich targach. Byli w Bytomiu i Wodzisławiu Śląskim. Postanowili też sprzedać Krzanowice. Ocenia, że jak na I edycję sprzedających wielu, ale kupujących mogłoby być więcej. Pani Zofia zajęła się handlem po przejściu na emeryturę. Pochodzi z Pomorza. Dwie

ostatnie dekady w Polsce mieszkała w Zabrzu.

Pan Janusz z Owsiszczy w gm. Krzyżanowice kolekcjonuje monety. Kupuje je głównie w Holandii, gdzie pracuje. Do Krzanowic przywiózł dublety. - Jeśli kupię w lepszym stanie, to wymieniam w kolekcji. Podwójnych nie muszę trzymać - dodaje. Zdradził, że jego jednorazowe zakupy kilku brakujących w zbiorze monet to nieraz 1,5-2 tys. zł. Jarmark w Krzanowicach ocenia pozytywnie.

Pani Małgorzata z Pietrowic Wielkich specjalizuje się w szkle, ceramice, porcelanie. Sprzedaje głównie na targu staroci w ro-

dzinnej wsi, organizowanym w każdą ostatnią sobotę. Do Krzanowic przyjechała z cieka-

wości. Już tydzień później, kiedy spotkaliśmy ją w Pietrowicach Wielkich, zdradziła, że obrót w Krzanowicach był dobry. Kupujący nie zawiedli.

Uwagę przechodniów skupiał w Krzanowicach motorower Żak rocznik 1961, na starych rybnickich rejestracjach. Wystawił go p. Bronek z Połomi w pow. wodzisławskim. Jednostkę wycenił na 3,5 tys. zł. Przyznaje jednak, że to także okrasa stoiska, której zadaniem jest ściąganie wzroku kupujących.

Na miejscu pojawiło się także wielu kupujących, którzy wyszukiwali dla siebie kolekcjonerskich perełek. A było w czym przebierać: ręczne robótki, porcelana, biżuteria, monety, ale też różnego rodzaju ozdoby, obrazy i wiele, wiele innych, do tego gustowne dodatki w stylu retro, dekoracje, kieliszki lub

zastawa stołowa. Każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Dopisała także pogoda, a obecny wygląd krzanowskiego Rynku pięknie wkomponował się w tło antyków i rękodzieł prezentowanych przez wystawców.

Już teraz wiemy, że impreza ta wpisze się na stałe do gminnego kalendarza imprez. Zapraszamy wystawców i kupujących na jej kolejną edycję 12 września br.

(DA)

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych w gm. Krzanowice

W ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych do Gminy Krzanowice trafiło 600 tys. zł.

Gmina zdobyła dofinansowanie na przebudowę ul. Cichej w Bojanowie. Pieniądze pochodzą z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 z przeznaczeniem na inwestycje realizowane w miejscowościach, w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej. Inwestycja obejmie przebudowę istniejącej zniszczonej już nawierzchni, na której powstały liczne zagłębienia i nierówności. W zakresie otrzymanej dotacji wykonana zostanie do-

kumentacja. Zakres robót obejmie wzmocnienie i wyprofilowanie istniejącej drogi na łącznej długości 450 mb, położenie nowej warstwy ścieralnej, uzupełnienie poboczy gruntowych kruszywem łamanym. Należy wspomnieć, iż dla mieszkańców sołectwa Bojanów odcinek tej drogi jest dość istotny, gdyż droga ta łączy się z Droga Wojewódzką nr 917. Rozpoczęcie robót przewidujemy na początek przyszłego roku.

(DA)

WAKACYJNE DYŻURY Przedszkoli w Gminie Krzanowice

Przedszkole	Termin	Telefon kontaktowy
Krzanowice	od 01.07. do 31.07. 2021 r.	32 410-80-17
Borucin	od 02.08. do 16.08. 2021 r.	32 410-83-28
Wojnowice	od 17.08. do 31.08. 2021 r.	32 410-80-53
Planowane godziny pracy od 7:00 do 15:00. Czas pracy przedszkoli może ulec zmianie w zależności od potrzeb rodziców.		

Ekologiczne inwestycje w OSP Wojnowice i Borucin

W ramach programu „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność Ochotniczych Straży Pożarnych”, Gmina Krzanowice otrzymała wsparcie finansowe z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na przeprowadzenie dwóch inwestycji w miejscowych OSP w sołectwach Wojnowice oraz Borucin. Celem tychże inwestycji ma być przede wszystkim poprawa środowiska.

Dla OSP Wojnowice zakupiono i zamontowano 30 nowych paneli fotowoltaicznych. Pozwoli to ograniczyć emisję spalin, w tym substancji szkodliwych dla środowiska w ilościach zgodnych z kartą efektu ekologicznego poprzez ogrzewanie części budynku w sposób ekologiczny. Przedmiot za-

mówienie zrealizowała firma ELEKTORTUM Piotr Tumulka z Raciborza, a prace budowlane zostały zakończone z końcem czerwca. Całość zadania wyniosła 34 686 zł, z czego dofinansowanie opiewało na kwotę 14 694 zł.

Natomiast dla jednostki OSP w Borucinie zaplanowano wymianę starego kopciucha na pompę ciepła. Tutaj dofinansowanie wyniesie 23 750 zł, przy szacowanym koszcie inwestycji 47 500 zł. Montaż paneli fotowoltaicznych i pompy ciepła pozwoli znacznie zmniejszyć koszt wykorzystywania energii elektrycznej i jest kolejnym elementem działań na terenie Gminy Krzanowice na rzecz ochrony środowiska poprzez korzystanie z odnawialnych źródeł energii.

(DA)

Ważna informacja dla osób korzystających ze świadczeń Dobry Start (tzw. 300+)

Od 1 lipca tego roku wnioski na świadczenia Dobry start tzw. 300+ przyjmować i realizować będzie nie jak do tej pory Ośrodek Pomocy Społecznej, lecz Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Nowelizacji uległa także ustawa o karcie Dużej Rodziny, co oznacza, iż nie będzie już trzeba składać wniosków o otrzymanie wspomnia-

nej karty w formie elektronicznej. Każdy posiadacz aktywnej karty, niezależnie, czy posiada ją tylko w formie tradycyjnej, czy tradycyjnej i elektronicznej, będzie mógł ją po 1 lipca br. wyświetlić w aplikacji mObywatel. Obecna aplikacja karty tzw. mKDR została zamknięta z końcem czerwca tego roku.

OGŁOSZENIE

Gmina Krzanowice oferuje Państwu do sprzedaży nieruchomość gruntową, zabudowaną budynkiem administracyjnym (byłego drogowego przejścia granicznego, Pietraszyn - Sudice). Obecnie znajduje się tam Polsko-Czeskie Centrum Gospodarcze. W/w budynek położony jest w miejscowości Pietraszyn, przy ul. Trulleja 41, w Gminie Krzanowice woj. śląskie. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w/w nieruchomość znajduje się na terenie zabudowy usługowej komercyjnej, jako podstawowe przeznaczenie terenu oznaczonego symbolem EU3, przeznaczenie uzupełniające- zabudowa mieszkaniowa. Nieruchomość jest położona przy drodze wojewódzkiej nr 916 na trasie Racibórz - Pietraszyn, w kierunku: Sudice - Opawa - Otomuniec. Budynek może być wykorzystany na cele mieszkalno-gospodarcze. W skład nieruchomości wchodzi: podpiwniczony budynek w zabudowie wolnostojącej, posiadający 2 kondygnacje nadziemne z poddaszem użytkowym, 6 boksów garażowych, budynek dla kierowców, budynek gospodarczy, zadaszona rampa samochodowa z kanałem do naprawy pojazdów. Do budynku głównego prowadzą dwa wejścia: od strony południowej i od strony północnej. Budynek można zaadaptować na pomieszczenia mieszkalne dla 6 rodzin. Omawiana nieruchomość usytuowana jest w sąsiedztwie terenów rolnych. Nieruchomość jest opisana w Księdze Wieczystej numer GL1R/00024867/6, prowadzona przez Wydział V Ksiąg wieczystych Sądu Rejonowego w Raciborzu a w jej skład wchodzi działki 321/132, 323/133 i 342/133km. 2 (obrób Pietraszyn) o łącznej powierzchni 5399 m2. Pow. użytkowa budynku ok. 594,86 m2. Media: CO - ogrzewanie olejowe, kanalizacja ściekowa, wodociągowa, linia telefoniczna, internet, energia elektryczna. Wewnątrz i na zewnątrz budynku zamontowany jest system monitoringu a wewnątrz budynku alarm.

Prezentowana nieruchomość skierowana jest w szczególności do przedsiębiorców lub inwestorów, w ramach rozwoju biznesu.

Osoby do Kontaktu:
Herbert Makosz gospodarkamieszkaniowa@krzanowice.pl tel. 32/4108202 wew. 120
Jarosław Gałkowski zastępcaburmistrza@krzanowice.pl tel. 73446577
Krzanowice, dnia 23.06.2021 r.

Szczepienia w gminie Krzanowice

Szczepienia w gminie Krzanowice (gmina miejsko-wiejska), dane na 16.07.2021

Liczba mieszkańców- 5 676 osób
Liczba zaszczepionych min. 1 dawką- 2 206 osób
Liczba mieszkańców w pełni zaszczepionych- 1 998 osób
Procent zaszczepionych min. 1 dawką- 38,8 %
Procent mieszkańców w pełni zaszczepionych 35,2%
Miejsce w rankingu ogólnopolskim - 1214

Przedział wiekowy	Liczba zaszczepionych min. 1 dawką
12-19	91
20-39	512
40-59	727
60-69	444
70+	432

Dlaczego warto się zaszczepić przeciwko COVID-19?

Bo uchronisz siebie przed niebezpieczeństwem
Z bardzo dużym prawdopodobieństwem – sięgającym nawet 95% – szczepienie uchroni Cię przed zakażeniem COVID-19.
Bo uratujesz komuś życie
Im więcej będzie zaszczepionych osób, tym szybciej osiągniemy odporność populacyjną.
Bo możesz!
Szczepionki na koronawirusa są dobrowolne, bezpłatne i skuteczne.
Bo pomożesz zwalczyć pandemię na świecie

Od wybuchu epidemii na COVID-19 zmarło już ponad 1,5 mln ludzi na całym świecie. Każdy zaszczepiony to potencjalnie od kilku do kilkunastu osób uchronionych przed zarażeniem. Już 50% zaszczepionej populacji istotnie wpłynie na zmniejszenie ryzyka szerzenia się w niej koronawirusa.
Bo zyskasz spokój
Szczepiąc się, zyskasz wewnętrzny spokój, wynikający z bezpieczeństwa własnego i najbliższych.
Bo szczepionki są bezpieczne
Szczepionki są badane przez najlepszych naukowców z całej UE. Ich dopuszczenie do użytku jest zależne od decyzji Europejskiej Agencji Leków.
Bo zostaniesz zbadany
Przed szczepieniem zostaniesz przebadany przez lekarza. Dzięki temu sprawdzisz swój aktualny stan zdrowia.
Bo dzięki Tobie szybciej wrócimy do normalności!
Szczepiąc się, przyczyniasz się do szybszego znoszenia ograniczeń i powrotu nas wszystkich do normalnego życia.

Powrót do normalności oznacza:

- odejście od maseczek,
- swobodne spotkania z rodziną i przyjaciółmi,
- powrót dzieci do szkół i rozwój ich kompetencji społecznych,
- dalszy rozwój gospodarki,
- ochronę miejsc pracy oraz szansę na nowe zatrudnienia,
- swobodny dostęp do basenów, siłowni, kin i teatrów,
- wakacje bez ograniczeń,
- poprawę jakości życia nas wszystkich.

Szczepionki są najbardziej skuteczną metodą chroniącą przed zarażeniem różnymi chorobami. Ludzkość z powodzeniem korzysta z tej zdobyczy cywilizacji od kilkuset lat.

OGŁOSZENIE

TO U NAS RODZINNE!

#SZCZEPIMYSIE

1 ZAREJESTRUJ SIĘ NA BEZPŁATNE SZCZEPIENIE

przez infolinię: 989, stronę gov.pl/szczepimysie, w punkcie szczepień lub przez SMS o treści SZCZEPIMYSIE na numer 664 908 556

2 PRZEJDŹ KWALIFIKACJĘ MEDYCZNĄ I WYPEŁNIJ FORMULARZ

dla Twojego bezpieczeństwa zostaniesz zbadany przez lekarza

3 ZASZCZEP SIĘ PRZECIW COVID-19

skorzystaj z bezpłatnego szczepienia i obserwuj stan swojego zdrowia

4 PRZYJMIJ DRUGĄ Dawkę SZCZEPIONKI

wszystkich informacji udzieli Ci Twój punkt szczepień

ZGŁOŚ SIĘ NA SZCZEPIENIE PRZEZ:

GOV.PL/SZCZEPIMYSIE

LUB SKORZYSTAJ Z CAŁODOBOWEJ INFOLINII: 989

OGŁOSZENIE

#SZCZEPIMYSIE

BO CHCEMY BYĆ RAZEM

DLACZEGO WARTO?

Pokonanie pandemii COVID-19 i powrót do normalności są możliwe, gdy przerwiemy łańcuch zakażeń. Szczepionka daje nam taką możliwość. Aby efekty były jak najlepsze i jak najszybsze, wszyscy musimy być solidarni.

Każdy z nas może zatrzymać pandemię. Przyjęcie szczepionki to nie tylko ochrona nas samych. To także ochrona naszych rodziców, dziadków, dzieci i przyjaciół. Naprawdę warto!

CAŁODOBOWA INFOLINIA: 989

WWW.GOV.PL/SZCZEPIMYSIE

BORUCIN PEŁEN SKARBÓW

We wsi otwarto izbę regionalną

Dokończenie ze strony 1

Dzięki inicjatywie Anny Musioł i Mariana Wasiczka z krzanowickiego MOK-u pomieszczenia zostały odnowione. 11 lipca 2021 r. nastąpiło oficjalne, trzecie otwarcie izby. Wstęgi – w obecności wielu gości – przecięła dr Kornelia Lacha, burmistrz Andrzej Strzedulla, a także dyr. Wasiczek.

Antyki, nieraz zabytki ruchome, wpisane w dzieje kultury ludowej szpargały, stare elemen-

ty wyposażenia domostw, dokumenty, książki, dewocjonalia czy rodzinne pamiątki nabierają wartości jeśli towarzyszy im ciekawie zapodana opowieść. W rolę przewodniczki wcieliła się dr Lach. Dzięki jej wiedzy i erudycji borucińskie skarby przemówiły do gości.

W przedsięwzięcie zaangażowanych było wiele osób, w tym sponsorzy – Marek Ciemiega (sfinansował multimedialny monitor) oraz Monika

i Szymon Żebrowscy z Raciborza. Pan Szymon to uznany raciborski złotnik, który oczyścił zgromadzone w izbie dewocjonalia. Pracami remontowymi dowodził Mariusz Kostka.

Otwarcu izby towarzyszył festyn. Tu zaangażowały się panie z miejscowego KGW (Maria Machura, Agata Szwerlak, Anna Obruśnik, Sabina Sichma, Bogusława Machura, Alicja Paprocka, Bożena Uliczka, Brygida Kaszny, Marcela Kuc oraz Irena Machura), a także miej-

scoży piekarsz Artur Machura. Przygotowano 300 langoszy.

Wystąpiły też Krzanowickie Omy Bożeny Kreis.

Grzegorz Wawoczny

Ostatnie pożegnanie doktora Stanisława Morawca

7 maja na cmentarzu Jeruzalem w Raciborzu rodzina, przyjaciele, znajomi, lekarze i samorządowcy uczestniczyli w ostatniej drodze śp. Stanisława Morawca (14.12.1940-01.05.2021). Medyk był przez lata związany z Krzanowicami.

Znany raciborski lekarz internista zmarł po długiej i ciężkiej chorobie w nocy z 30 kwietnia na 1 maja. Należał do pokolenia lekarzy, którzy po wojnie budowali raciborską służbę zdrowia. Przyjechał do Raciborza w 1964 roku, po ukończeniu studiów medycznych we Wrocławiu. Tu założył rodzinę. Syn

Wojciech poszedł w ślady ojca - jest dziś cenionym chirurgiem. Niemał całą karierę - aż do emerytury - doktor Morawiec związał z lecznicą przy ul. Bema, a konkretnie jej oddziałem w Krzanowicach, którym kierował po doktorze Pawle Prachu, aż do chwili przeniesienia do nowej lecznicy przy Gamow-

skiej. Niemał do ostatnich dni zajmował się leczeniem, pracując m.in. w poradni Bema-Med przy ul. Bema oraz innych jednostkach na terenie miasta i powiatu, przyjmując pacjentów w trudnym czasie pandemii. Zajmował się badaniami endoskopowymi. Był radnym po-

wiatowym pierwszej demokratycznej kadencji, szefem komisji zdrowia. To właśnie koledzy samorządowcy z tamtych czasów, poza rodziną, przyjaciółmi i znajomymi, towarzyszyli zmarłemu w ostatniej drodze.

(red.)

Gmina wsparła zakup radiowozu

Gmina Krzanowice po raz kolejny wsparła finansowo komisariat Policji w Krzyżanowicach w zakupie nowego oznakowanego radiowozu. Z gminnego

budżetu w tym roku przekazane zostało 10 tys. zł do Wojewódzkiego Funduszu Wsparcia Policji na wsparcie w zakupie samochodu służbowego dla

Policji w Krzyżanowicach. Kroki te zostały podjęte ze względu na fakt, iż zasięg działania tamtejszego komisariatu obejmuje także rejon naszej gminy.

Jak wiadomo wozy policyjne, którymi dysponuje krzyżanowicka jednostka są mocno wykorzystywane, dlatego takim działaniem Gmina Krzanowice nie tylko wspiera, ale przede wszystkim podnosi bezpieczeństwo swoich mieszkańców.

(DA)

Spotkanie z podróżniczką Kałą Dobosz w Krzanowicach

17 czerwca Miejski Ośrodek Kultury w Krzanowicach zorganizował przy izbie regionalnej ciekawe spotkanie. Gościem była podróżniczka i antropolog kultury, Kała Dobosz.

Kała Dobosz od dwunastu lat zajmuje się badaniem kultury i ludności Sri Lanki. W trakcie spotkania w Krzanowicach wyjaśniła zebranym słuchaczom, co oznacza nazwa Sri Lanka, gdzie leży wyspa oraz dlaczego jest miejscem, gdzie wielu Europejczyków chce wziąć ślub. Podróżniczka zauważyła także, że Sri Lanka jest miejscem, gdzie splatają się ze sobą rozmaite zwyczaje i kultury, między innymi hinduistycz-

na, islamska, buddyjska czy chrześcijańska. Kała Dobosz opowiedziała legendę o górze Sri Pada, zwanej Górą Adama. Podobno właśnie na jej szczycie pierwszy człowiek wziął swój pierwszy oddech, a motyle udają się tam, by umrzeć. W trakcie spotkania badaczka kultury zaprezentowała szereg zdjęć wykonanych podczas jej licznych wypraw na wyspę.

(mok)

RUSZA CENTRALNA EWIDENCJA EMISYJNOŚCI BUDYNKÓW

To nowy obowiązek ciążyący na właścicielach oraz zarządcach budynków

1 lipca 2021 r. rozpoczął się proces składania deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, w których należy wykazać wszystkie źródła ciepła i źródła spalania paliw zainstalowane w budynkach/lokalach mieszkalnych i niemieszkalnych.

Obowiązek dokonania zgłoszenia dla każdego budynku/lokalu, w którym znajduje się źródło ciepła lub spalania paliw do 1MW ciąży na każdym właścicielu lub zarządcy budynku mieszkalnego lub niemieszkalnego. Brak wiedzy o kopciuchach był jednym z powodów, dla których nie dało się w Polsce skutecznie zarządzać jakością powietrza i walczyć ze smogiem.

CEEB, czyli Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, jest prowadzona przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego. Została powołana poprzez zmianę Ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów z dnia 28 października 2020 r.

W praktyce CEEB ma być narzędziem informatycznym, które posłuży do identyfikowania źródeł niskiej emisji z budynków. W ewidencji zostaną zebrane informacje na temat źródeł emisji w gospodarstwach domowych, które zostaną pozyskane w ogólnopolskiej powszechnej inwentaryzacji.

OGŁOSZENIE

Część danych będziemy wprowadzać do ewidencji osobiście, a część z nich będzie wprowadzana np. przez urzędy gmin bądź organy kontroli i nadzoru, jak np. przez kominiarza, inspektorat ochrony środowiska, czy też instytucje udzielające dotacji do termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła.

W CEEB będziemy zobowiązani (my osobiście bądź inne organy) podać m.in. dane na temat:

- źródła ciepła, w tym zasilania z sieci ciepłowniczej, wykorzystywanego na potrzeby budynku lub lokalu,
- źródła energii elektrycznej, wykorzystywanego na potrzeby budynku lub lokalu w celu ogrzewania lub podgrzania wody użytkowej,
- źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1MW, niewymagającego pozwolenia albo zgłoszenia,
- przeprowadzonych kontroli m.in. w zakresie źródła spalania paliw o nominal-

nej mocy cieplnej mniejszej niż 1MW, niewymagającego pozwolenia albo zgłoszenia, czy wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza przez przedsiębiorcę, stanu przewodów kominowych, itp.

- przekazanych premii termomodernizacyjnych i remontowych,
- udzielonego ze środków publicznych finansowania albo dofinansowania związanych z ochroną powietrza,
- przyznanych świadczeń z pomocy społecznej lub innych form wsparcia finansowego ze środków publicznych w zakresie: dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego, zasiłku z przeznaczeniem na ogrzewanie.

Dostęp do danych będą posiadały różnego rodzaju instytucje, np. Inspekcje Ochrony Środowiska, Organy Nadzoru Budowlanego, samorządy terytorialne, zakłady ubezpieczeń itp.

Ewidencja pozwoli na bieżące monitorowanie stanu wdro-

żenia zapisów uchwał antysmogowych, w tym uchwały antysmogowej województwa śląskiego. Dzięki niej trudno będzie się uchylać od obowiązku wymiany źródeł ciepła.

Niezłożenie stosownej deklaracji w terminie będzie skutkowało karą grzywny.

Deklaracje dotyczące źródeł ciepła i źródeł spalania paliw należy składać w terminie do:

- 12 miesięcy dla nieruchomości, w których źródła ciepła i spalania paliw zainstalowane były przed 1 lipca 2021;
- 14 dni jeżeli źródło ciepła lub spalania paliw zostanie zainstalowane po 1 lipca 2021.

Deklarację można złożyć:

- elektronicznie, na stronie internetowej www.zone.gunb.gov.pl podpisując ją przy pomocy profilu zaufanego lub podpisu elektronicznego lub
- papierowo, dostarczając listownie bądź osobiście wypełniony formularz –

w przypadku gdy dotyczy on budynku/lokalu położonego na terenie Gminy Krzanowice - do Urzędu Miejskiego w Krzanowicach, pokój nr 6, parter, w godzinach pracy urzędu. Druki deklaracji do pobrania na stronie www.krzanowice.pl w zakładce Ochrona środowiska-Wymiana kotłów - Dotacje 2021.

Wszelkie informacje dotyczące nowego obowiązku i Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków znajdziecie Państwo także na stronie internetowej Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

To już półmetek spisu powszechnego!

Nie czekaj i spisuj się jak najszybciej, najlepiej przez Internet - informuje Urząd Miejski w Krzanowicach.

Od 1 kwietnia na terenie całego kraju trwa ogólnopolskie badanie statystyczne pn. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Spis jest obowiązkowy i będzie trwał do września tego roku.

W naszej gminie swój obowiązek spisowy wypełniło do tej pory około 57% mieszkańców. To naprawdę sporo, jednak zachęcamy do tego, aby nie czekać do ostatniej chwili. Przypominamy, iż można się spisać za pomocą wielu metod: samodzielnie za pomocą samospisu wypełniając formularz spisowy na stronie spis.gov.pl, można także skorzystać ze stanowiska do samospisu wydzielonego w miejscowym magistracie.

Gminne Biuro Spisowe pełni swoje dyżury codziennie w dni robocze w godzinach pracy urzędu, pokój nr 4. Samospisu można dokonać także za pomocą infolinii spisowych pod nr tel. 22 279 99 99, bądź do-

konać spisu za pośrednictwem rachmistrza spisowego, który do Państwa zadzwoni.

W naszej gminie mamy dwie rachmistrzynię – Sabinę Słany oraz Paulinę Bokwę. Prowadzą one wywiady spisowe od poniedziałku do soboty w godzinach od 8.00-20.00. Tożsamość rachmistrzów można potwierdzić na portalu internetowym spis.gov.pl lub dzwoniąc do Gminnego Biura Spisowego w Krzanowicach pod nr tel. 32 410 82 02

wew. 121, bądź na infolinii spisowej.

Ważna informacja! Jeśli nie spisałeś się Państwo jeszcze przez Internet lub infolinię, to w momencie przeprowadzenia wywiadu przez rachmistrza, nie można odmówić mu udziału w spisie. Odmowa udziału w spisie powszechnym grozi karą grzywny na podstawie art. 57 ustawy o statystyce publicznej.

(DA)

OGŁOSZENIE

Rachmistrzowie będą dzwonić z numerów:

22 828 88 88
lub
22 279 99 99
(numer infolinii spisowej)

Liczmy się DLA POLSKI!

GUS | NSP 2021

JAK WZIĄĆ UDZIAŁ W SPISIE POWSZECHNYM?

- przez Internet**
wejdź na spis.gov.pl
- może zadzwonić do Ciebie rachmistrz**
z 22 828 88 88 lub 22 279 99 99
- przez telefon**
zadzwoń na 22 279 99 99
- jeśli nie spisałeś się przez Internet lub na infolinii ani nie uczestniczyłeś w wywiadzie telefonicznym **może odwiedzić Cię w domu rachmistrz**

Liczmy się DLA POLSKI!

GUS | Spis Powszechny 2021

Masz Głos

FUNDACJA BATOREGO

Masz Głos zdalnie
Masz Głos realnie

w Pile wspieramy pasiekę społeczną, w Myśliborzu rozwijamy wolontariat, w Puszczykowie składamy petycje, w Wiązownicy-Kolonii robimy jogę na trawie, w Radomiu monitorujemy stan drzew, w Wójtowie odnawiamy teren obok świetlicy

Co zrobimy wspólnie u Ciebie?

Działasz lokalnie i szukasz inspiracji? Potrzebujesz pomocy we współpracy z władzą samorządową?

Masz Głos jest dla Ciebie!

Dołącz do akcji Masz Głos i zapisz się na www.maszglos.pl

REJESTRACJA DO 8 MARCA 2021

Przez 15 lat pomagaliśmy organizacjom i grupom z 1275 miejscowości w całej Polsce!

Udział jest całkowicie bezpłatny

Samorząd to my wszyscy!

Zmiany we władzach gminnych OSP

Zmian dokonano na walnych zebraniach sprawozdawczo-wyborczych: 26 maja w OSP Borucin i 4 czerwca w OSP Krzanowice.

Nowy skład zarządu OSP Krzanowice: prezes Martin Lamla, wiceprezes Piotr Kocjan, wiceprezes naczelnik Aleksander Wyglenda, z-ca naczelnika Szymon Plura, skarbnik Robert

Ternka, sekretarz Marta Bednorz-Ternka, kronikarz Artur Krajs, gospodarz Andreas Nowak i członek Patryk Burek.

Nowy skład zarządu OSP Borucin: prezes Kocjan Gerard,

zastępca prezesa Kocjan Jerzy, naczelnik Hanka Piotr, zastępca naczelnika Sławik Mateusz, sekretarz Kaszyński Mateusz, skarbnik Mrozek Łukasz, gospodarz Kawka Piotr, członkowie Jarosch Marek i Kordula Marek. Komisja rewizyjna funkcjonuje w składzie: przewodniczący Bryks Paweł, sekretarz Kretek Daniel i członek Gawlica Marek

(red.)

Bezpieczny skatepark i pumptrack

W Gminie Krzanowice zakończono akcję profilaktyczną pod nazwą „Bezpieczny skatepark i pumptrack”, której celem było zwiększenie świadomości wśród dzieci, młodzieży i dorosłych dotyczącej zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z tego typu atrakcji.

Na spotkaniu podsumowującym kampanię wśród dzieci i młodzieży przeprowadzono test wiedzy na temat bezpiecznego poruszania się po skateparku, podkreślono ważność bezpiecznego zachowania się na tym terenie oraz zasadność zakładania kasku i ochraniaczy w celu zabezpieczenia własnego życia i zdrowia.

Bezpieczeństwo dzieci ponad wszystko, czyli

„Bądź bezpieczny na drodze”

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzanowicach od wielu lat realizuje działania ukierunkowane na zapewnienie bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży.

W tym celu rokrocznie osoby zdające na kartę rowerową otrzymują w prezencie kaski rowerowe. W tym roku GKRPA w Krzanowicach zakupiła je aż dla 64 zdających. Mamy wakacje - czas wojaży i podbojów rowerowych. Czas szczególnej bez troski. Jednak w tym okresie najczęściej zdarzają się wypadki. Dlatego tak ważne jest podejmowanie działań zabezpieczających i chroniących życie i zdrowie innych. Rowery od zawsze są na pierwszym miejscu, od niedawna drugą młodość przeżywają hulajnogi. Korzystajmy z tego w pełni, tylko nie zapo-

minajmy o zasadach bezpieczeństwa, które, niestety, nadal są mało popularne. Zakładanie kasku na rower, rolki czy hulajnogę nie jest w Polsce obowiązkowe, ale jak przekonują ratownicy medyczni, warto to robić dla bezpieczeństwa dzieci. Złazszcza, że w okresie wakacyjnym dochodzi dwa razy częściej do

wszelkiego rodzaju urazów, które wymagają pomocy medycznej. Partnerzy działania - policjanci Komendy Powiatowej w Raciborzu Wydział Ruchu Drogowego oraz Wydział Prewencji.

(DA)

Na terenie Gminy Krzanowice akcję prowadziła Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Komenda Powiatowa Policji w Raciborzu - Wydział Prewencji.

Trwają wakacje - czas urlopów i zwiększonej aktywności fizycznej na świeżym powietrzu. Wielu z mieszkańców gminy chętnie spędza wolny czas na nowo powstałym skateparku i pumptracku, który jednak nie zawsze użytkowany jest zgodnie z przeznaczeniem. Przypominamy, że jest to miejsce przeznaczone wyłącznie dla rolników, deskorolkarzy oraz miłośników hulajnóg i rowerów BMX, posiadających odpowiednie umiejętności!

Nie ma wątpliwości, że bezpieczeństwo i zdrowie użytkowników skateparku jest najważniejsze! Dlatego też regulamin umieszczony obok urządzeń skateparku określa wymagania dotyczące wieku uczestników, zasad bezpiecznego korzystania oraz czynności zabronionych.

Niestety, coraz częściej zdarzają się sytuacje, które są niedopuszczalne w miejscu uprawiania sportów ekstremalnych! Pokreślmy, iż skatepark nie jest placem zabaw dla małych dzieci, nie jest też miejscem nauki jazdy na rowerku czy spotkań towarzyskich! Pamiętajmy o bezpieczeństwie swoim i najbliższych.

(DA)

Mieszkańcy Krzanowic i ich goście wrócili NA ROWEROWY SZLAK

Tym razem na 20-kilometrową trasę wokół swojej miejscowości. 10 lipca rajd rowerowy zorganizował Urząd Miejski. Dopisała pogoda i frekwencja. Pierwszy na trasę wyruszył zapalony biegacz i cyklista, burmistrz Andrzej Strzedulla. Na finał naszykowano ognisko z kiełbaską.

Na starcie stało się około 50 cyklistów. Krzanowice słyną z rajdów rowerowych po malowniczym polsko-czeskim pograniczu. Trwająca od marca 2020 r. epidemia ograniczyła jednak znacznie tę formę aktywności ruchowej mieszkańców. Miejscowy samorząd powoli wraca do organizowania imprez plenerowych oraz rekreacyjnych.

Położona w dorzeczu Cyny (Psiny) gm. Krzanowice dysponuje dobrymi trasami wiodącymi. Blisko stąd do Czech, m.in. do partnerskiej Chuchelnej z pałacem i mauzoleum Lichnowskich. W samych Krzanowicach warto odwiedzić izbę regionalną w dawnej strażnicy

WOP-u a potem Straży Granicznej, filialny kościół pw. św. Mikołaja, tzw. Mikołaszek, kościół parafialny pw. św. Wacława, a także zmodernizowany rynek z kolumną maryjną i herbem miejscowości.

(w)

Bal przebierańców w Krzanowicach

KGW Morawianki oraz Miejski Ośrodek Kultury w Krzanowicach zorganizowały,

27 czerwca, Bal Przebierańców dla najmłodszych mieszkańców gminy. Uczestniczyło w nim ok.

40 dzieci przebranych w stroje postaci z bajek i kresówek. Były tańce i zabawy.

Fundusz sołecki na półmetku

Półowa roku już za nami, więc zakończonych inwestycji w ramach Funduszu Sołeckiego też jest sporo. Wszystkie działania realizowane są z bardzo szerokim rozmachem i zaangażowaniem mieszkańców.

W Pietraszynie, na skwerze w okolicach przystanku autobusowego, uzupełniono nasadzenia krzewów ozdobnych oraz uzupełniono ubytki na tzw. „Alei Brzóz”.

W Wojnowicach zakupiono traktorek do koszenia trawy dla

miejscowego LKS-u, zaś prawdziwy „lifting” przechodzi tamtejsza remiza, gdyż w garażach zostanie wymieniona na nową mocno wyeksploatowaną już podłoga.

W Bojanowie podjęto działania z zakresu rewitalizacji sołectwa. Tutaj dokonano nasa-

dzeń drzew wzdłuż ul. Cichej. Posadzono tam śliwy, czereśnie oraz jarzęby szwedzkie. Także przy kapliczce świętego Urbana, mieszczącej się przy drodze polnej z Bojanowa do Wojnowic na tzw. szlaku Św. Jakuba, zamontowano ławkę oraz kosza na śmieci. Ze względu na coraz

większą ilość przejeżdżających tamtędy rowerzystów, miejsce to z całą pewnością posłuży do odpoczynku.

W sołectwie Moravia, ze środków funduszu, zakupiono sprzęt sportowy dla miejscowych siatkarzy, namiot dla koła gospodyń oraz odzież bojową i koszarową dla tutejszych strażaków. Przy Izbie Regionalnej w Krzanowicach, w celu zwiększenia bezpieczeństwa osób korzystających ze skateparku i pumptracku, zamontowano monitoring, zaś nowego wyglądu nabierze wejście główne do siedziby LKS Krzanowice.

(DA)

Nawałnice nad powiatem raciborskim

12 i 13 maja przejdą do historii ze względu na nawałnice, jakie przeszły nad powiatem raciborskim, powodując podtopienia, a tym samym spore straty dla mieszkańców. Najmocniej w gm. Krzanowice ucierpiał Borucin.

Centrum wsi zalewane jest niemal corocznie. Tuż przed godziną 20.00, 12 maja, przez powiat raciborski przeszła bardzo silna burza. Układ przemieszczał się w kierunku Przedgórza Sudeckiego. - Mieliliśmy do

czynienia z typowym układem „back-building storms”, co skutkuje tym, że nad danym obszarem silne rdzenie z opadami konwekcyjnymi przebywają przez dość długi okres. To z kolei prowadzi do wystąpie-

nia bardzo dużych sum opadów - opisali zjawisko Polscy Łowcy Burz.

Najmocniej w naszym powiecie ucierpiał sąsiadujące ze sobą przygraniczne gminy Krzyżanowice oraz Krzanowice. W Krzyżanowicach podtopiony był rejon ul. Głównej przy remizie OSP oraz Urzędzie Gminy. Przez centrum wsi płynął wartki strumień wody.

Tego wieczora nie zapomną mieszkańcy Borucina. Co roku zmagają się ze skutkami nawałnic. Potrzebna jest rozbudowa kanalizacji deszczowej oraz budowa zbiorników retencyjnych w kluczowych miejscach. Gmina aplikuje o środki na ten cel, prowadząc jednocześnie

rozmowy z rolnikami na temat przekazania niezbędnych gruntów.

- Tak źle jeszcze nie było - powtarzali 12 maja mieszkańcy.

Na miejsce przybył burmistrz Krzanowic Andrzej Strzeduła ze swoim zastępcą Jarosławem Gałkowskim. Kierowano tu wolne zastępy OSP z powiatu

raciborskiego. Sprzątanie trwało kilka dni. Gminę czekają teraz remonty dróg i chodników.

(w), fot. M. Wasiczek

Kampania przeciwko PIJANYM KIEROWCOM

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzanowicach przy współpracy z Komendą Policji Powiatowej w Raciborzu prowadzą kampanię „PRZECIW PIJANYM KIEROWCOM”. Jej celem jest propagowanie zasady „nigdy nie jeżdżę po alkoholu” oraz informowanie kierowców i pasażerów o zagrożeniach, jakie niesie za sobą nietrzeźwość za kierownicą.

Pomimo częstych kontroli drogowych i zaostrzonych przepisów dotyczących nietrzeźwych kierowców, osób, które wsiadają za kierownicę po przysłowiowym kieliszku, wciąż nie brakuje. Wiele takich wypadków kończy się wypadkami, często śmiercią kierowcy lub innej osoby.

Kampania „Przeciw pijanym kierowcom” ma na celu zwrócenie uwagi ludziom, jak poważny jest to problem. Zależy nam na podniesieniu świadomości i zwiększeniu odpowiedzialności ogółu społeczeństwa w tym zakresie. To bardzo ważne, abyśmy nie byli obojętni na tego typu sytuacje, gdyż zauważa się społeczny wzrost tolerancji dla osób, które po spożyciu chociażby piwa siadają na rower, czy za kierownicę auta, przewożąc niejednokrotnie innych pasażerów, w tym także dzieci.

Bardzo często ci najmłodszy nie mają możliwości przeciwdziałania się takim praktykom, więc bardzo istotna i odpowiedzialna rola stoi po stronie świadków i ich właściwych reakcji, po to żeby zapobiec tragediom spowodowanym przez pijanych kierowców. Praca nad modelowaniem właściwych postaw to jedno z ważnych zadań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W ramach kampanii przeprowadzono już pierwsze spotkania z seniorami. Omawiane były zagadnienia związane z niepokojem i stresem wywołanym epidemią, który powodował niejednokrotnie, że coraz więcej osób zaczęło sięgać po alkohol. Wielu z nich jest przekonanych, że znają najlepiej swój organizm i prowadzą pojazd pomimo tego, że poprzedniego dnia uczestniczyli w zakrapianej imprezie. Niestety, ani kawa, ani sen, ani tusty posiłek czy zimny prysznic nie przyspieszą procesu spalania alkoholu (średnio organizm pozbywa się alkoholu 0,15 promila na godzinę). Nie warto ryzykować życia własnego i innych dla jednego kieliszka alkoholu, który w znacznym stopniu powoduje zaburzenia psychoruchowe.

Jak działa alkohol?

- 0,2-0,5 ‰ – upośledzenie koordynacji wzrokowo-ruchowej, zaburzenia równo-

ZA KIEROWNICĄ ZAWSZE TRZEŹWY. MAM ZA DUŻO DO STRACENIA!

- wagi, euforia;
- 0,5-0,7 ‰ – pobudliwość, obniżenie samokontroli, błędna ocena własnych możliwości;
- 0,7-2,0 ‰ – zaburzenia równowagi, spadek sprawności intelektualnej, opóźnienie czasu reakcji, wzrost ciśnienia krwi;
- 2,0-3,0 ‰ – zaburzenia mowy, przewracanie się, zmniejszona senność, obniżenie zdolności do kontrolowania własnego zachowania.

Apelujemy! Jeśli nie masz pewności co do swojego stanu trzeźwości, udaj się do najbliższej jednostki policji i sprawdź, czy możesz wsiąść za kółko. Badanie można wykonać o każdej porze i jest całkowicie bezpłatne. Jeśli odnosisz wrażenie, że zauważyłeś kierującego, który może być nietrzeźwy to wiedź, że prawo zezwala każdemu na ujęcie pijanego kierowcy. Nie zapominajmy tutaj o własnym bezpieczeństwie i jeśli próba zatrzymania niosła by ze sobą ryzyko jakiegokolwiek niebezpieczeństwa dla nas samych, należy niezwłocznie powiadomić policję i przekazać niezbędne informacje dotyczące lokalizacji pojazdu, numerów rejestracyjnych a także koloru i marki samochodu. Dzięki takiej współpracy funkcjonariusze szybciej dotrą na miejsce.

Przypominamy, że za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości grozi kara do dwóch lat pozbawienia wolności. Kierowca z krótkim stażem, popełniający choć jedno takie przestępstwo w ciągu dwóch lat, powinien liczyć się z utratą prawa jazdy.

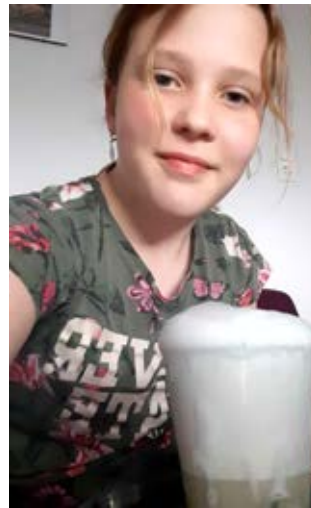
(DA)

Wieści ze szkoły w Wojnowicach

Chemia poprzez eksperyment

Szalona pianka to tytuł kolejnego eksperymentu, który samodzielnie wykonali uczestnicy zajęć pt. Chemia poprzez eksperyment. Efektem doświadczenia była wielka ilość piany, która niemal wybuchła ze szklanki. Co wywołało taki efekt? Niewielka ilość drożdży, woda utleniona, płyn do mycia naczyń oraz niezmiennie ciekawość i chęć odkrywania świata. Uczniowie byli zafascynowani efektem swojej pracy, uśmiech i radość nie schodziła z ich twarzy. Joanna Wójcik

Drzewa ku pamięci

Ku pamięci można pisać pamiętniki i wiersze. Można również sadzić drzewa i to zrobili uczniowie naszej szkoły wraz z nauczycielami. Zasadzone jarzęby szwedzkie mają upamiętniać tegoroczne wydarzenia, a były nimi 230-lecie uchwalenia Konstytucji 3 Maja, obchody dnia patrona szkoły – Janusza Korczaka oraz Dnia Ziemi. Każde z tych wydarzeń przypomina o ważnych wartościach w naszym życiu – o wolności, równości, trosce o siebie nawzajem oraz wartości zdrowia, które także uzależnione jest od dbania o czystość naszej planety. W kontekście bieżących wyda-

rzeń jest to dla nas szczególnie ważne. Każde z posadzonych drzewek otrzymało swoje imię, które będzie wybrane spośród różnych propozycji naszych uczniów. Jolanta Pytlík

Dzień Dziecka i Sportu

2 czerwca z okazji Dnia Dziecka i Dnia Sportu na naszym szkolnym boisku dużo się działo. Po radosnym powitaniu wszystkich zgromadzonych przez dyrektora Ewę Gotzmann, przystąpiono do rozgrywek sportowych. Na szkolnym boisku odbyły się mecze piłki nożnej w dwóch grupach wiekowych. W meczu grupy star-

szej drużyna Laury wygrała 4:3 z ekipą Asi. Rywalizacja grupy młodszej zakończyła się wygraną drużyny Kuby 7:0 nad drużyną Piotra. Mecz siatkówki pomiędzy klasą 8, a dorosłymi wygrali uczniowie 2:1. Dla osób nie biorących udziału w grach zespołowych przygotowano sportowe wyzwania sprawnościowe, m.in skoki przez skakankę czy rzuty do celu. Wszystkie rozgrywki miały charakter towarzyski i każdy uczestnik zawodów zasługiwał na ogromne brawa za sportową walkę i zaangażowanie. Z pomocą przy organizacji przybyła brigada RR (Rada

Rodziców), która przygotowała dla wszystkich dzieci pyszne przekąski, napoje, ciasta i lody. Każde dziecko, najmniejsze i największe, otrzymało paczkę niespodziankę. Radość i zadowolenie było słychać oraz widać wszędzie. Składamy podziękowania dla panów z LKS-u Wojnowice za przygotowanie naszego szkolnego boiska. Marta Mysliwy

Szkolne wycieczki uczniów

Z końcem roku szkolnego wychowawcy wszystkich klas zaplanowali ciekawe atrakcje w formie wycieczek. W środę, 16 czerwca, najmłodsze klasy wybrały się do Żor, by spędzić dzień na zabawie w miasteczku Twinpigs. Dzień później klasy 4 i 8 były na wycieczce w Flypark w Radlinie. Dzieci oraz młodzież szalały na trampolinach, w gąbkach i na ściankach wspinaczkowych. Wszyscy bawili się wyśmienicie! Klasa 6 wraz z 7 udała się na wycieczkę rowerową do Tworkowa. Celem wyprawy było zwiedzenie ruin pałacu, a także zabawa w tworkowskim parku. Pogoda dopisała, wszyscy byli zmęczeni, ale zadowoleni. Dziękujemy rodzicom za opiekę nad młodymi rowerzystami. Uśmiechnięte buzie starszych i młodszych świadczyły o tym, że wspólne wycieczki sprawiły wszystkim dużo radości i były świetną zabawą ale przede wszystkim formą integracji dzieci i dorosłych.

Marta Mysliwy,
ZSP Wojnowice

Kurier z przedszkola w Borucinie

Dzień Ziemi. 22 kwietnia nasze przedszkolaki włączyły się w obchody Dnia Ziemi. To bardzo ważne aby od najmłodszych lat uwarościć dzieci na problemy z jakimi boryka się nasza planeta. W tym dniu grupa maluszków obejrzała bardzo ciekawą prezentację na temat ogromu zanieczyszczeń, które szkodzą naturalnemu środowisku. Dowiedziały się co mogą zrobić, żeby nasza planeta nie była tak zaśmiecona. Grupa starszaków wzięła udział w warsztatach literackich online pt. „Dzień Ziemi”, przygotowanych przez Misiową Mamę – panią Anetę Konefał. Punktem wyjścia było wysłuchanie wiersza Bożeny Formy pt. „Ziemia – nasza planeta”. Następnie dzieci rozwiązywały różne zagadki a finałowe zadanie polegało na wspólnym ułożeniu „Kodeksu ekologa”. Nasze przedszkolaki na pewno zostaną świadomymi i dbającymi o ekologię mieszkańcami Ziemi.

Sukces wychowanki. Pracą plastyczną Leny Herzog zyskała uznanie jury Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Bajki Robotów”, zorganizowanego przez Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną im. R. Kina w Raciborzu. Wśród 399 uczestników to właśnie Lena zajęła zaszczytne I miejsce w kategorii wiekowej do lat 6. Serdecznie gratulujemy!

Spacer po pograniczu. Przedszkolaki dzielnie maszerowały ścieżką pieszo-rowerową aż pod czeską granicę. Piękny, słoneczny dzień sprzyjał takiej wyprawie. Dzieci obserwowały jak zmieniała się przyroda i jak wyglądają o tej porze roku obsiane dużo wcześniej pola uprawne. Odpoczynek podczas wędrowki miał miejsce cieniu drzewianej wiaty. A potem już była przyjemna droga powrotna.

Dzień Dziecka. Słoneczna pogoda dopisała dlatego przedszkolaki spędziły Dzień Dziecka na podwórku. Dzieci rozpoczęły

świętowanie od udziału w różnych zabawach ruchowych. Było przenoszenie jajka na łyżce, pokonanie tunelu, zabawy chustą animacyjną, chodzenie na szczudłach, rysowanie kredą. Po zabawie był oczywiście słodki poczęstunek, po którym dzieci pozowały ze śmiesznymi gadżetami do zdjęć. Na zakończenie tego wesołego i udanego dnia każde dziecko otrzymało specjalny medal.

Pani Jola z Biblioteki czyta dzieciom. Okazją do spotkania przedszkolaków z dawną niewidzianą panią Jolą z Biblioteki w Borucinie był obchodzony niedawno Dzień Przyjaciela. Z tej okazji dzieci wysłuchały bajki z serii o Tupciu Chrupciu pt. „Umiem się dzielić”. Bohater tej książeczki nie zawsze zachowywał się właściwie wobec swoich przyjaciół. Na szczęście zrozumiał, że warto być miłym

i koleżeńskim. Chętnie też zaczął dzielić się zabawkami ze swoimi przyjaciółmi. Historia Tupcia Chrupcia wydaje się być całkiem podobna do tych naszych-przedszkolnych.

Mały Miś w świecie Wielkiej Literatury- edycja 2020/2021. Dzieci z grupy starszaków aktywnie włączyły się w międzynarodowy projekt edukacyjny „Mały Miś w świecie Wielkiej Literatury”. W tegorocznej edycji zrealizowane zostały już cztery z siedmiu modułów, które opierają się na postaci Małego Misia. Ten sympatyczny pluszak jest przewodnikiem po świecie literatury i propaguje czytelnictwo. Podczas realizacji poszczególnych modułów straszaki rozwijały wiele kompetencji. Były to m.in. kompetencje społeczne, osobiste, matematyczne, w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii. Wspólne działania dzieci i ich zaangażowanie to pomyślne zakończenie następujących modułów: „Mały Miś w świecie emocji”, „Dbamy o zdrowie

z Małym Misiem”, „Zmisiowany ekokalendź” oraz „Misiowe laboratorium czterech żywiołów”.

Mały Miś i supertajny projekt! Straszaki wzięły udział w kolejnym module z projektu „Mały Miś w świecie Wielkiej Literatury”. Tym razem dzieci miały zastanowić się kim jest superbohater? Czy superbohaterowie to wyłącznie postacie z bajek i filmów? Starszaki doszły do wniosku, że bohater to nie tylko Superman z niesamowitymi mocami, ale mogą nim być rodzice, dziadkowie, rodzeństwo, koleżanki i koledzy z przedszkola. Supertajny projekt jest ściśle zwią-

zany z „Dniem Niezapominajki”, obchodzonym 15 maja. „Dzień Niezapominajki” ma na celu pielęgnowanie pamięci o bliskich, dostrzeżenie osób o dobrym sercu. Uczy postawy wdzięczności i otwartości, dlatego dzieci wyczarowały niespodziankę dla wybranych przez siebie superbohaterów – kartkę z motywem niepozornego kwiatka niezapominajki. W tym dniu nie zapominamy o potrzebie ochrony polskiej przyrody. Starszaki po wysłuchaniu historii o baśniowych Pasterzach Drzew zwanych Entami, wykonały maski na wybranych drzewach, symbolizujące jego duszę oraz charakter.

Monika Grzesiczek

Wieści ze szkoły w Borucinie

Przyroda metodą eksperymentu

Na zajęciach przyrodniczych metodą eksperymentu uczniowie wykonywali modele układu oddechowego. W trakcie pracy uczniowie zapoznali się z jego budową. Dowiedzieli się, co się dzieje, kiedy oddychamy i w jaki sposób pracują nasze płuca podczas wdechu i wydechu. Katarzyna Krajs

Obchody Dnia Patrona

W tym roku szkolnym po raz kolejny nietypowo obchodziliśmy Święto Patrona. Zaproponowano uczniom różne działania związane z postacią Janusza Kor-

czaka. Poświęcono na te działania cały ostatni tydzień kwietnia. Na stronie szkoły ukazała się piękna gazetka o patronie pt. „O człowieku, co kochał dzieci”, wykonana przez p. Agatę Szabel. Uczniowie poznali dzięki niej postać J. Korczaka. Młodsze klasy zrobiły to z wychowawcą. Przypomniały też sobie

hymn szkoły. Klasy I-III wykonały z różnych materiałów wielkie „Serca dla Korczaka”. Została z nich wykonana piękna gazetka. Uczniowie klas starszych nagrali piękne recytacje wierszy o Januszu Korczaku, które można wysłuchać na stronie szkoły. Wszystkie działania uczniów zostały nagrodzone. Renata Musioł, Jolanta Pytlík

Sukcesy recytatorskie uczennic z ZSP Borucin

W Diecezjalnym Konkursie Recytatorskim poezji religijnej i metafizycznej dwie uczennice

z ZSP Borucin stanęły na podium. I miejsce zajęła Amelia Holubek z klasy IV za wiersz „O maluchach” ks. J. Twardowskiego (op. Irena Hlubek i Justyna Holubek). III miejsce zajęła Paulina Zaremba z klasy I za wiersz „Dlaczego jest święto Bożego Narodzenia” ks. J. Twardowskiego (op. Irena Hlubek). Niestety, konkurs w czasie pandemii odbywał się online. Filmi-

ki z nagraniami recytacji przesłane były do organizatorów konkursu. Irena Hlubek

Międzynarodowy Dzień Mediacji

Uczniowie naszej szkoły pod kierunkiem p. dyrektora przyłączyli się do akcji promującej upowszechnianie wiedzy na temat mediacji. Wykonali plakaty promujące mediację – jedną z metod polubownego rozwiązywania sporu. W obecnych czasach to bardzo ważna

umiejętność, którą należy rozwijać od najmłodszych lat. Nasi uczniowie w codziennych sytuacjach szkolnych w relacjach rówieśniczych oraz z osobami dorosłymi mogą pod okiem wychowawców i nauczycieli w niej się doskonalić.

Jolanta Pytlík

Wieści z krzanowickiej podstawówki

Czerwiec był w naszej szkole miesiącem wyjątkowym, bo po blisko 7 miesiącach nauki zdalnej mogliśmy wrócić do szkolnych ławek i ostatnie tygodnie spędzić z nauczycielami oraz koleżankami i kolegami. Nauczanie online źle wpłynęło na nasze relacje rówieśnicze. Szybko zdaliśmy sobie sprawę z tego, że musimy nauczyć się ponownego bycia ze sobą, rozumienia i słuchania siebie nawzajem, dlatego też dyrekcja w uzgodnieniu z radą pedagogiczną zdecydowała, że miesiąc czerwiec będzie miesiącem przede wszystkim integracji i radoznego przebywania wśród rówieśników.

Rozpoczęliśmy świętowanie Dnia Dziecka. W tym dniu w sposób szczególny pamiętała o nas rada rodziców, przygotowując dla każdego ucznia słodką niespodziankę, a u pani w kuchni można było nabyć frytki i chrupiące zapiekanki. Tego dnia uczniowie spędzili więcej czasu niż zwykle ze swoimi wychowawcami: były spacerunki w stronę Chuchelnej, wyjścia na lody, własnoręczne wykonywanie kanapek, seanse filmowe, zajęcia sportowe. Uczniowie klasy 4a udali się do Izby Regionalnej, po której oprowadził ich p. Jarosław Gałkowski – pasjonat lokalnej historii i założyciel krzanowickiego miejsca pamięci. Dzieci poznały okoliczności powstania muzeum, historię budynku oraz najważniejsze eksponaty tam zgromadzone. Większość uczniów odwiedziła to miejsce po raz pierwszy. Pytań o różne artefakty nie było końca.

18 czerwca ósmoklasiści bawili się na pożegnalnym komersie. Zabawa była przednia! Tak wspominają przygotowania do niej: - Gdy obostrzenia zostały poluzowane, dowiedzieliśmy się o możliwości zorganizowania komersu. Całej klasie pomysł bardzo się spodobał i czym prędzej rozpoczęliśmy przygotowania. Nie ukrywamy, czasu było mało, a pracy wiele! Jednakże

dzięki naszemu zgraniu i kreatywności oraz dużemu wsparciu rodziców i wychowawczyń wszystko udało się zorganizować. Komers odbył się w restauracji „Perła”. Tego dnia od rana wszyscy byliśmy bardzo podnieczeni i nie mogliśmy się doczekać wieczornej pory. Bawiliśmy się świetnie, spędzając czas na tańcach, zabawach, konkursach i rozmowach. Ten dzień na długo pozostanie w naszej pamięci!”

23 czerwca odbyły się dwie wycieczki: klasa 4b udała się do kręgielni w Krzyżanowicach, przy okazji zwiedzając ruiny zamku w Tworkowie. Z kolei klasy 7 pojechały do największego parku rozrywki w Polsce – do Energylandii w Zatorze.

24 czerwca nasi nauczyciele wychowania fizycznego zorganizowali Dzień Sportu. Były rozgrywki sportowe dla klas 1-3 oraz 4-8 na Orliku i hali sportowej.

Innym ważnym działaniem wychowawczym było podjęcie przez uczniów klas 1-3 wyzwania w ramach akcji #challenge-niebieskiemoty2021, której celem jest poszerzenie świadomości na temat autyzmu i przekazanie isierki przyjaźni osobom z autyzmem i ich rodzinom.

Dziękujemy za nominację ZSP w Borucinie. Z kolei do wykonania zadania nominowaliśmy: MOK Krzanowice, Przedszkole w Krzanowicach i Wspólnotę Dzieci Maryi w Krzanowicach.

Na czym polegało wyzwanie zainicjowane przez Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jana Pawła II w Jarosławiu? Dzieci przyszły do szkoły ubrane na niebiesko, wykonały pracę plastyczną, tzn. odcisnęły niebieskie ręce w kształcie motyla albo serca. Na zakończenie wykonano zdjęcia oraz nagrano film z tworzenia pracy.

W czwartek wieczorem, 24 czerwca, klasy 8 miały swoje pożegnanie ze szkołą podstawową i nauczycielami. Po Mszy

świętej w kościele pw. św. Wacława miała miejsce uroczysta akademia z udziałem ósmoklasistów, ich rodziców, dyrekcji szkoły oraz grona pedagogicznego. W przemowie powitalnej po. dyrektora p. Marcin Obruśnik zwrócił uwagę na znaczenie mijających ośmiu lat w życiu młodych ludzi. Chwalił za wysokie wyniki w nauce oraz złożył gratulacje. - Gratuluję Wam wysokiej średniej ocen. 4.86 to bardzo wysoki wynik! Z 25 uczniów aż 11 z Was otrzyma jutro świadectwo ukończenia szkoły podstawowej z wyróżnieniem. Byliście wzorem dla młodszych uczniów, czego potwierdzeniem może być chociażby liczba wzorowych ocen z zachowania – aż 13 z Was je otrzymało! Tym bardziej żał, że tak wartościowa młodzież opuszcza już mury naszej szkoły. Ale tak to już w naszym życiu bywa: coś musi się skończyć, żeby inne mogło się zacząć.

Świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej w Krzanowicach z wyróżnieniem odebrali następujący uczniowie: Emilia Gorzałnik, Aleksandra Hołda, Anna Kocjan, Wiktoria Kocjan, Fabian Krujezi, Kacper Kuźniak, Tobiasz Nachlik, Marta Plura, Sandra Poloczek, Emilia Zięć i Laura Żurek.

W piątek 25 czerwca odbyło się uroczyste zakończenie roku 2020/2021. Rozpoczęliśmy je udziałem w Mszy świętej, podczas której dziękowaliśmy Bogu za otrzymane łaski. Drugą część uroczystości miała miejsce w sali gimnastycznej szkoły. W słowach skierowanych do społeczności szkolnej dyrektor podkreślał trudny związek z organizacją procesu nauczania:

- Wszyscy wiemy, że nie był to łatwy rok. Już w październiku po raz kolejny sytuacja epidemiczna w kraju zmusiła nas do nauki zdalnej. Praktycznie trwała ona do połowy maja. Ten system nauczania wymagał od Was dużej samodyscypliny i odpowiedzialności, a od Waszych rodziców większego niż zwykle zaufania do Was. Wszystkim towarzyszył lęk czy czas spędzony przy komputerach i lekcjach online będzie dla Was czasem efektywnej nauki. Lockdown w znaczący sposób ograniczył Wasze kontakty rówieśnicze i relacje społeczne. Mam świadomość, że niektórzy z Was

W sali lekcyjnej w Izbie Regionalnej w Krzanowicach

Pamiątkowe zdjęcie z komersu

Zdjęcia tegorocznych absolwentów z pamiątkowym pabem

mogli poczuć się osamotnieni i zagubieni. Nam nauczycielom również nie było łatwo, ale staliśmy się jak najlepiej sprostać nowym wyzwaniom, korzystając z doświadczeń ubiegłorocznych i wprowadzając nowe rozwiązania. Jestem przekonany, że zdobyta przez Was wiedza, doświadczenie i umiejętności zawojują i będą rozwijane w kolejnych latach edukacji.

Dzieci i młodzież odebrali świadectwa oraz dyplomy za udział w konkursach i olimpiadach. W tym roku świadectwo z czerwonym paskiem odebrało 75 uczniów (z 263 uczących się w naszej szkole). Miało także miejsce przekazanie sztandaru i złożenie ślubowania. W nowym roku szkolnym w skład

pocztu sztandarowego wejdą: Patryk Ternka (chorąży), Magdalena Gębska i Natalia Siwoń (asysta). Życzymy im, by należycie dbali o nasz sztandar i godnie reprezentowali szkołę.

Tego dnia pożegnaliśmy się z nami dwie wieloletnie nauczycielki: p. Anida Kaczmar (28 lat pracy w SP Krzanowice) i p. Gabriela Łasiuk (36 lat pracy w SP Krzanowice). Panie odeszły na zasłużoną emeryturę.

Wyróżniającym się uczniom - mającym wysokie wyniki w nauce, wzorowe zachowanie i sukcesy w konkursach - dyrektor wręczył Nagrodę Dyrektora. Otrzymali ją: Jakub Fojcik, Wioletta Rosina, Piotr Sławik, Dawid Szveda, Marta Matioszek, Wiktoria Krajs, Sara Konieczna,

patryk Ternka, Daniela Bajer, Wiktoria Kocjan i Marta Plura.

Na zakończenie uroczystości były ciepłe życzenia. W słowach dyrektora przewijała się także nadzieja na powrót do szkoły we wrześniu: - Drodzy uczniowie, przed wami wakacje, czas zasłużonego odpoczynku i rekreacji. Spędźcie je mądrze i odpowiedzialnie. Życzylbym sobie, Wam, nauczycielom i Waszym rodzicom, byśmy z wiarą patrzeli w przyszłość i mieli nadzieję na powrót do szkoły we wrześniu, bo pamiętacie, że to człowiek człowiekowi jest najbardziej potrzebny do szczęścia.

M.Sz.

Zdjęcia z challenge

Zakończenie roku szkolnego

Takie perełki to tylko w Krzanowicach

W kościele parafialnym w Krzanowicach znajduje się przepiękny stary zabytkowy zegar z firmy rodzinnej Ed. Korfhage & Söhne.

8 stycznia 2021 r., dzięki życzliwości księdza proboszcza Marka Wcisły, miałem możliwość zwiedzenia wieży kościelnej, w której mieści się stary zabytkowy zegar. Moim przewodnikiem był Mateusz Pytel z Krzanowic. Kościół pw. św. Wacława - patrona Czech i diecezji ołomunieckiej, znajduje się na wzgórzu zamkowym przy ulicy Kościelnej. Został wybudowany w stylu barokowym na początku XX wieku, w miejscu starego spalonego kościoła. Barokowa świątynia została zaprojektowana przez Józefa Seyfrieda z Kravarza w dawnym powiecie raciborskim. Budowniczym był ówczesny proboszcz (lata 1872-1917), ks. Augustyn Quittek.

Kościół jest ogromną budowlą i wyglądem przypomina bazylikę. Ma 48 m długości, nawę główną ma 27 m szerokości, a z kaplicami 35 m. Sklepienie jest wysokie na 17 m, a w kopule wysokość to ok. 20 m. Kościół wzniesiono w latach 1914-1915. W związku z tym, że wybuchła I wojna światowa i mężczyźni zostali powołani do wojska, kontynuacją budowy zajmowały się kobiety, dzieci oraz starcy. Każdy gospodarz miał wyznaczony dzień na odpracowanie dniówki w tygodniu i dowóz furmanką wapna, wo-

dy w beczkach i cegieł z miejscowej cegielni.

Z informacji uzyskanej od p. Józefa Luzara, możemy się również dowiedzieć, że w cegielni ładowano na wóz drewniany (tak zwany rafiok) średnio 700 szt. cegieł. Każdy gospodarz co drugi dzień w tygodniu przewoził te cegły na teren budowy.

Pan Josef Kuballa (27.01.1871-12.05.1945), uruchomił cegielnię w 1911 r. Przetwał I wojnę światową dzięki dostarczaniu cegieł na budowę kościoła w Krzanowicach. Od pana Bernarda Świerczka, mieszkańca Krzanowic, możemy się dowiedzieć, że wspomniany p. Kuballa porozumiał się z księdzem Qwitkiem w kwestii dostaw cegieł po cenie, która satysfakcjonowała obydwie strony. Ksiądz proboszcz zobowiązał się, że z pieniędzy parafialnych, przeznaczonych na budowę kościoła, spłaci zadłużenie (kredyt) w banku, zaciągnięty pod budowę cegielni przez pana Kuballę. Dzięki temu wierzyciele (banki) nie przejęli cegielni. Ponadto proboszcz zapewnił, że w zamian nie weźmie cegły z innej cegielni. Pan Kuballa, w podziękowaniu za ocalenie od bankructwa, ufundował w 1928 r. do nowo wybudowanego kościoła dzwon św. Ignacego, który jak wiele innych w Krzanowicach został zarekwirowany w czasie II wojny światowej przez Niemców.

W 1920 r. wieża kościelna nie była jeszcze przykryta kopułą. Założono ją dopiero w 1922 r. Ma wysokość ok. 56 m. Pod kopułą wieży zegarowej zamontowano gong godzinowy, który miał za zadanie informować mieszkańców o godzinie i ważnych wydarzeniach kościelnych lub zagrożeniach, takich jak choćby pożar. Gong był po-

Panorama Krzanowic z wieży kościelnej na ul. Szpitalną, w tle po prawej stronie budynek przedszkola (fot. J. Gałkowski 08.01.2021)

wszechnie stosowany do czasu umieszczenia pierwszego dzwonu św. Urbana w 1925 r. na wieży zegarowej. Dzwon św. Urbana, dzięki interwencji i wstawiennictwu księdza Wilhelma Himmla, jako jedyny z krzanowickich dzwonów nie został zarekwirowany w czasie II wojny światowej. Dzwony były zabierane w celu przetopienia i uzyskaniu surowca do produkcji broni.

W Krzanowicach mechanizm zegara elektrycznego i zegar zamontowano w 1938 roku, za czasów proboszcza Wilhelma Himmla (lata 1917-1946). Zegar został ufundowany z pieniędzy Marty i Emilii Schwiendergall, zamieszkałych w Krzanowicach przy obecnej ulicy Staszica 8 (dawna niemiecka nazwa Färber Strasse). Obecnie budynek ten nie istnieje.

Zegar informuje mieszkańców, która jest godzina, wybijając pełne i pół godziny. Zamontowany mechanizm elek-

Widok na ul. Cichą i Zawadzkiego w Krzanowicach z wieży kościelnej (fot. J. Gałkowski 08.01.2021)

tryczny miał zastępować pracę kościelnego. Mechanizm zegara poprzez przekładnię uruchamiał dzwony kościelne. W zegarach wieżowych mechanizm znajduje się w wieży. Kościelnym przed II wojną światową,

w 1939 roku, był pan Kosira Johann z ulicy Cegielnianej (dawną niemiecką nazwa to Ziegelel Strasse 1).

Z informacji uzyskanej od pana Henryka Pieczarka możemy się jeszcze dowiedzieć, że kościelnymi po II wojnie światowej byli: Josef Petrzik ul. Magdaleny 24, Franciszek Kwitek ul. Kościelna 2, Kretek Konrad ul. Srebrna Góra 34 i Henryk Pieczarek ul. Srebrna Góra 23. Dbali oni prawidłową pracę zegara, aby mieszkańcy Krzanowic wiedzieli, która jest godzina. Konrad Kretek i Henryk Pieczarek raz w tygodniu, przeważnie w piątek, naciągali odważniki zegara na bicie. Ciężarki, które były podciągane w górę, ważyły ok. 20 kg. Pod ni-

mi była umieszczona drewniana skrzynia wypełniona trocinami. Trociny miały za zadanie zamortyzować uderzenie zerwanych ciężkich ciężarków, co mogło skutkować uszkodzeniem stropu.

Zegar przeszedł kilka renowacji. Pierwszą odnotowaną przeprowadził, 22 stycznia 1949 roku, Ferdynand Sławik. Jemu też zawdzięczamy drugą z 1954 roku, zrealizowaną za obecnego wówczas proboszcza księdza Franciszka Pawlara (1946-1980), miłośnika staroci. Ostatnią odnotowaną renowację zegar przeszedł 1984 r., już za czasów księdza Wilhelma Schiwonia (1980-

Dzwon św. Urbana z 1925 r. (fot. J. Gałkowski 08.01.2021)

Gong godzinowy pod kopułą wieży zegarowej (fot. J. Gałkowski, 08.01.2021)

Widok z boku szafy na tylną część mechanizmu zegara (fot. J. Gałkowski)

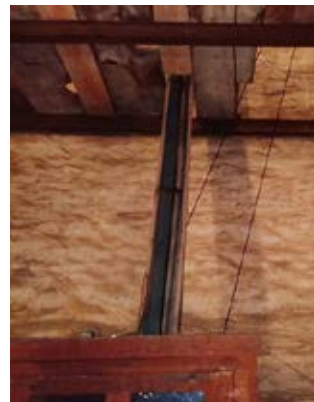
Nazwisko i data pierwszego renowatora zegara po II wojnie światowej (fot. J. Gałkowski)

Mechanizm zegara w całości z firmy Ed. Korfhage & Söhne (fot. J. Gałkowski, 08.01.2021)

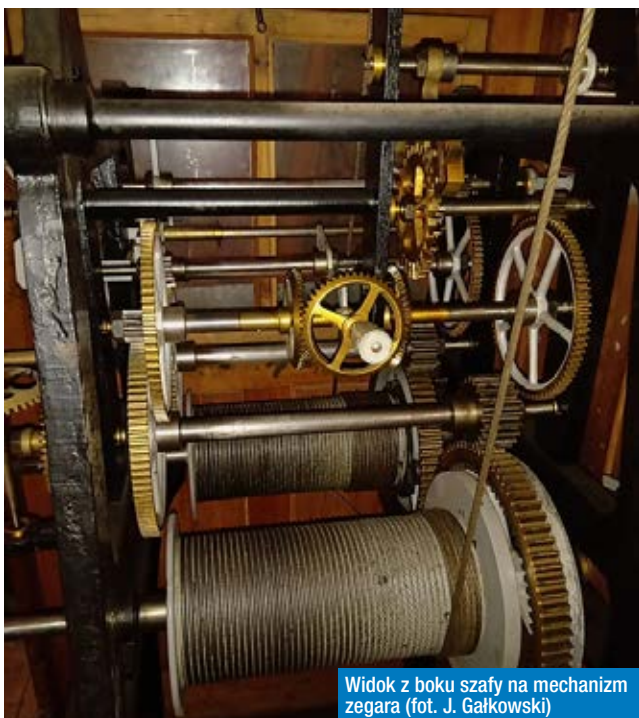
Serce zegara - wahadło (fot. J. Gałkowski, 08.01.2021)

Linki z naciągu zegara (fot. J. Gałkowski, 08.01.2021)

Mechanizm zegara (fot. J. Gałkowski, 08.01.2021)

Widok z boku szafy na mechanizm zegara (fot. J. Gałkowski)

Szafa, w której jest umieszczony zegar (fot. J. Gałkowski)

Widok na kościół w Krzanowicach wraz z wieżą kościelną, na której nie ma jeszcze kopuły i tarcz zegarowych. Zdjęcie zostało wykonane od strony stawów (Rybniaka). Na zdjęciu z 1920 r. widzimy gospodarza p. Jana Cieślę (Johann Ciesla z ulicy Muhl Glasse 28). Zdjęcie pochodzi ze zbiorów prywatnych p. Krystyny Jonas

2014), o czym świadczy napis na wewnętrznej stronie drzwi obudowy, zarazem z nazwiskiem renowatora. Z zapisu wynika, że renowacji podjął się mistrz zegarmistrzowski z Raciborza, Walter Chrzęszcz. Ponadto wykonano nowe miedziane tarcze zegarowe i odnowiono cyfry arabskie ze wskazówkami. Renowatorowi na pewno też chodziło o odtworzenie estetycznego wyglądu mechanizmów i przywrócenie do stanu, w jakim zegar opuścił wytwórnię w Niemczech. Wszystkie części mosiężne i stalowe są wypolerowane.

Nasz zegar posiada cztery tarcze zegarowe, które są na tyle duże, że z daleka można określić, która jest godzina. Rozstaw rozgałęzienia pomiędzy tarczami zegarowymi na wieży pomiędzy zegarami wynosi 3,25 m. Średnica tarczy zegarowej wynosi 160 cm i wyposażona jest w podziałkę czasową. Mechanizm zegara zabudowany jest w dolnej części wieży, w skrzyni o wymiarach 100x100 cm i wysokości 178 cm. Po bokach skrzyni znajdują się dwa okienka, przez które można obserwować prace mechanizmu.

Stojak wykonano z odlewu żeliwa i pomalowano na czarno. Wymiary konstrukcji zegara: podstawa od przodu na nogach ma szerokości 76 cm i głębokość 60 cm. Tarcza zegara ma średnicę fi 17cm, a litery są wielkości 2,5 cm. Serce zegara jest o średnicy fi 26 cm, przy czym rękojeść wahadła wykonana jest ze specjalnego gatunku drzewa. Odważniki mają wysokość 92 cm i są średnicy fi 30 cm. Są połączone z konstrukcją zegara za pomocą stalowej linki plecionej o średnicy fi 6mm.

Zegar zachowany jest w bardzo dobrym stanie i co najważniejsze nie ucierpiał w czasie

II wojny światowej. Nie został wywieziony przez powojennych szabrowników. Kupiono go w firmie rodzinnej Ed. Korfhage & Söhne, która udzielała gwarancji na swoje zegary do 30 lat.

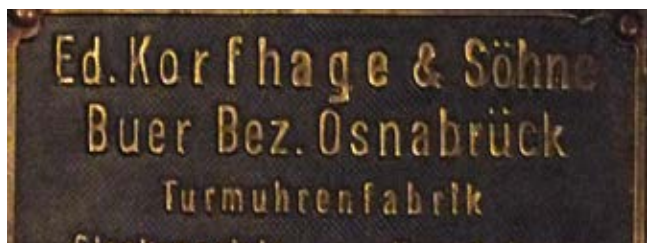
Początki firmy sięgają 1810 roku w miejscowości Buer, obecnie dzielnicy Gelsenkirchen w Nadrenii Północnej-Westfalii w Niemczech. W 1855 r. firma wyprodukowała swój pierwszy zegar wieżowy. W 1880 r. zmieniła nazwę na „Ed. Korfhage & Söhne“ (w tłumaczeniu na język polski Edward Korfhage i Synowie) i wprowadziła kolejne unowocześnienie w konstrukcji swoich zegarów - naciąg elektryczny. Pierwszy taki zegar zamontowano na ratuszu w Ołomuńcu, w diecezji ołomunieckiej, do której należały Krzanowice do 1972 r. W 1899 r. w Amsterdamie firma zdobyła pierwsze miejsce przy unowocześnianiu zegarów. W 1935 r. fabryka opracowała i wykonała kurant sterowany nie poprzez tradycyjny bęben, lecz przez dziurkowaną taśmę, co przełożyło się na powstanie i rozpoczęcie produkcji wieżowych zegarów elektrycznych. Po II wojnie światowej fabryka zlikwidowała produkcję tradycyjnych czasomierzy, wprowadzając nowoczesne rozwiązania. Firma działa do dziś, produkując zegary wieżowe.

Z tego miejsca chciałbym jeszcze raz bardzo serdecznie podziękować księdzu proboszczowi Markowi Wcisło, że mogliśmy pokazać jedną z zapomnianych perełek naszej miejscowości.

Jarosław Gałkowski

Kościół św. Wacława w Krzanowicach w roku 1952 - obraz na płótnie, archiwum prywatne J. Gałkowski

Tabliczka znamionowa fabryki zegarów Ed. Korfhage & Söhne (fot. J. Gałkowski)

Skrzynka do której była doprowadzona energia elektryczna do napędu zegara (fot. J. Gałkowski)

ŚPIEWAJMY PANU

Powiatowy Konkurs Piosenki Religijnej

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Borucinie odbył się Powiatowy Konkurs Piosenki Religijnej „Śpiewajmy Panu!” pod honorowym patronatem Starosty Raciborskiego.

Konkurs był przeznaczony dla uczniów – solistów szkół podstawowych powiatu raciborskiego, a jego celem było: wzbudzenie zainteresowania piosenką religijną, propagowanie wartości chrześcijańskich wśród dzieci i młodzieży, prezentacja zdolności artystycznych, umożliwienie zdobywania doświadczeń scenicznych, wyszukanie i promocja młodych talentów oraz ożywienie aktywności muzycznej.

W konkursie brało udział 24 uczestników z 11 szkół powiatu raciborskiego. Organizacyjnie był dostosowany do rzeczywistości obowiązującej w czasach obostrzeń i reżimu sanitarnego. Uczestnicy zobowiązani zostali do przesłania swojej sesji – video z jedną dowolnie wybraną – podaną w zgłoszeniu piosenką o tematyce religijnej.

Na podstawie odtworzonych filmów video jury w składzie: Agnieszka Busuleanu - Jaksik

dyrektor Młodzieżowego Domu Kultury w Raciborzu, wokalistka raciborskiego zespołu jazzowego Grupa Bez Nazwy; Teresa Mandrysz - emerytowana nauczyciel i dyrektor Szkoły Podstawowej w Krzanowicach oraz Irena Hlubek - nauczyciel w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Borucinie i instruktorka teatralna oraz piosenki poetyckiej i aktorskiej wyłoniła laureatów w trzech kategoriach wiekowych:

W kategorii klas I - III miejsca ukształtowały się następująco:

1 miejsce Tomasz Wałach z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego nr 4 w Raciborzu.

2 miejsce Kacper Kruty z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Wojnowicach i Wiktoria Plura z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Wojnowicach.

3 miejsce Marta Walach

z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Borucinie

Wyróżnienie specjalne – Milena Radwan z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Raciborzu

W kategorii klas IV - VI:

1 miejsce - Julia Klimża ze Szkoły Podstawowej w Bieńkowicach i Ewelina Fulneczek z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego nr 4 w Raciborzu

2 miejsce - Anna Stiebler ze Szkoły Podstawowej w Piotrowicach Wielkich

3 miejsce - Lena Sławik z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Samborowicach i Jan Herok z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego nr 3 w Raciborzu.

W kategorii klas VII - VIII

1 miejsce Paweł Stroka z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego nr 3 w Raciborzu i Emilia Klimża ze Szkoły Podstawowej w Bieńkowicach

2 miejsce Daria Rudzok z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Wojnowicach 3 miejsce - Paulina Przybyła ze Szkoły Podstawowej w Grzegorzowicach, wyróżnienie specjalne - Weronika Socha ze Szkoły Podstawowej w Bieńkowicach i Wiktoria Ploch z Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Borucinie.

Jury w swoich decyzjach kierowało się nie tylko artystycznym wykonaniem, ale ważny był również aspekt duchowy - modlitewny wykonanych piosenek, dlatego nie raz pojawiły się miejsca ex aequo. Występy tych laureatów najczęściej znacząco się od siebie różniły tym, że zawierały w sobie odmienne aspekty wykonawcze.

- Gratulujemy laureatom i dziękujemy wszystkim uczestnikom za udział w konkursie a opiekunom za przygotowanie, motywowanie i wspieranie w rozwoju swoich wychowanków. Nie wszyscy uczestnicy konkursu mogli zostać laureatami, jednak decyzją jury pozostali uczestnicy otrzymali wyróżnienie za udział. Jury swoją decyzję uzasadnia tym, że w dobie pandemii, kiedy coraz bardziej nasze dzieci i młodzież ogarnia zniechęcenie, depresja, a nawet wrogość do podjęcia jakiegokolwiek aktywności twórczej czy artystycznej, należy docenić i nagrodzić wszystkich uczestników za otwartość, zaangażowanie, trud i wysiłek związany z udziałem w tym konkursie. W związku z utrzymującymi się obostrzeniami sanitarnymi nie może odbyć się uroczysta gala, dlatego wszystkie nagrody zostały dostarczone do szkół reprezentowanych przez uczestników - informuje organizator konkursu Róża Buchcik.

(red.)

Izba Regionalna w Krzanowicach pozyskała nowy eksponat z 1956 r.

8 października zeszłego roku do Izby Regionalnej w Krzanowicach przez małżeństwo Joannę i Achima Stroka został przekazany ręcznie wykonany kołowrotek do wytwarzania przędzy.

Kołowrotek to urządzenie ręczne lub mechaniczne do wytwarzania przędzy z włókien (wełna, len). Pierwsze kołowrotki powstały prawdopodobnie na Bliskim Wschodzie i Indiach na przełomie X i XI wieku. Z początkiem XVI wieku napęd nożny wyparł kołowrotki ręczne.

Nasz eksponat został wykonany w 1956 r. przez mieszkańca Tworkowa, Karla Scherholza, dla swojej żony Antoniny, pochodzącej z Krzanowic. W związku z tym, że nawet darczyńcy nie wiedzieli, że kołowrotek pod spodem podstawy jest podpisany przez wykonawcę, zachowano oryginalny podpis i datę wykonania. Obecnie na ojcowiznie p. Antoniny w Krzanowicach w Rynku mieszka jej syn Karol.

W latach powojennych większość mieszkańców Krzanowic hodowała owce, dla mięsa i wełny. Kołowrotek wykonano z konieczności pozyskania wełny owczej, która następnie służyła do wyrobu swetrow, skarpet, rękawiczek itp. Ma prostą budowę i składa się z podstawy o wymiarach 45 x 32cm, w której umocowane jest

Aleksander Gałkowski podczas konserwacji części drewnianych kołowrotka

koło napędowe (wykorzystano koło z maszyny do szycia), wrzeciono oraz wspornik kądzieli. Pod podstawą umieszczony jest pedał w postaci deseczki, którą prądką naciska stopą. Pedał połączony jest z korbą (o długości 43 cm) koła napędowego metalowego korbowodu. Koło napędowe ma średnicę 31cm i jest jednocześnie kołem zamachowym.

Na drugim końcu podstawy zamocowane jest wrzeciono, gdzie na jego oś nałożona jest szpulka z kółkiem pasowym. Z osi

wrzeciona połączone jest skrzydełko, obejmujące szpulkę. Skrzydełko w kształcie litery U połączone jest z drugim kółkiem pasowym.

Na rowek wykonany w kole napędowym i kółko szpulki oraz kółko skrzydełka nałożone jest ciętno wykonane ze sznura skórzanego. Kółka pasowe na szpulce i na skrzydełku różnią się między sobą średnicą. Różne wielkości kół powodują, że elementy te obracają się z różnymi prędkościami, jednocześnie skręcając przędze i nawijanie skręconej już nitki na szpulę.

Do napędu obu kółek pasowych wykorzystywano jedno, podwójne długie ciętno smarowane łojem. Osoba pracująca przy

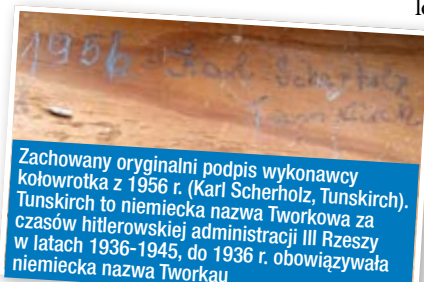

Aleksander Gałkowski podczas szlifowania kołowrotka

kołowrotku wyciągała z kądzieli pasemka włókien o odpowiedniej długości i skręcała je ręcznie lub przy pomocy wrzeciona. Koniec utworzonej przędzy prządka przeciągała przez wykonany otwór w osi wrzeciona i przewlekała przez jeden z haczyków na skrzydełku wrzeciona i nawijała na szpulę. Prządka palcami pobierała pasemka włókien z kądzieli. Uważając by nie przerwać pasma włókien, naciskając stopą pedału wprawiała tym samym kołowrotek w ruch. Od szybkości wciągania włókien, ilości pobranych włókien oraz odpowiedniego napięcia nitki, prządka regulowała ilość skrętów i grubość uzyskiwanej przędzy.

Przywrócono dawny wygląd kołowrotka, który został wyczyszczony, wyszlifowany i odnowiony przez Aleksandra Gałkowskiego. Serdecznie dziękuję za przekazany dar dla Izby Regionalnej w Krzanowicach.

Jarosław Gałkowski

Zachowany oryginalny podpis wykonawcy kołowrotka z 1956 r. (Karl Scherholz, Tworkow) z czasów hitlerowskiej administracji III Rzeszy w latach 1936-1945, do 1936 r. obowiązywała niemiecka nazwa Tworkau

Dawni mieszkańcy wojnowickiego pałacu (12). CZASY SZPITALNE

Powojenne losy wojnowickiego pałacu to w istocie rzeczy nieustająca historia prac remontowych, adaptacyjnych i modernizacyjnych. Co ciekawe, o ile bezpośrednio po wojnie do mienia „poniemieckiego” i „burżuazyjnego” odnoszono się z bardzo małym szacunkiem, to jednak pewne elementy wystroju trwały w swej niezmienionej formie. Im jednak bliżej końca XX wieku, kolejni użytkownicy przeprowadzali coraz bardziej „radykalne” i nieliczące się z zabytkową substancją remonty.

Jeszcze w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych potrafiły „znikać” zabytkowe elementy pałacu, jak choćby przepiękne żeliwne latarnie na ganku przy wejściu od strony wschodniej. Ciekawym przypadkiem jest też bardzo charakterystyczna, kuta balustrada (nawiązująca swym wzorem do istniejących jeszcze tu i ówdzie krat), która została wspawana w tandetne ramy i do dziś stanowi ogrodzenie jednego z wojnowickich domów. Co prawda, została „wyprowadzona” z pałacu, ale przynajmniej jej nie zmarnowano, natomiast w latach sześćdziesiątych, po zainstalowaniu centralnego ogrzewania w całym budynku, zabytkowych pieców kaflowych i marmurowych kominków nikt nie rozbierał, lecz w barbarski sposób zostały po prostu zburzone.

Prawie wszystkie pałacowe okna były typu skrzynkowego (czyli podwójne) i miały już swój wiek. Pochodziły z różnych czasów. Te najbardziej reprezentacyjne, podzielone na osiem szybek, od strony wschodniej na I piętrze, pochodziły z czasów rozbudowy obiektu ok. 1895 r., natomiast niektóre okna na parterze mogły pamiętać jeszcze czasy dr Kuh'a. Najgorsze wymieniono w latach siedemdziesiątych, co prawda również na skrzynkowe, ale bardzo niskiej jakości, z marnego drewna, źle wykonane, z aluminiowymi klamkami i zawiasami. Zdarzało się za-

tem, że na jednej elewacji było kilka rodzajów okien z różnych epok. W sumie, do końca działalności szpitala wszystkie okna były w złym stanie, więc nowy właściciel wymienił je na nowe (całe 140 sztuk), ujednolicono pod względem stylistycznym i technicznym.

Wobec nieporównanie większych niż za czasów von Banków potrzeb w zakresie kanalizacji sanitarnej (rodzina liczyła 7 osób, więc licząc z pokojówkami i kamerdynerem mogło to być zaledwie kilkanaście osób, podczas gdy w szpitalu było nawet 110 pacjentów + personel), dokonano radykalnych zmian w dotychczas istniejącej. Przed wojną cały pałac opasany był wymurowanymi z cegły klinkierowej tunelami, które odprowadzały wodę, nie tylko deszczówkę i wody gruntowe, ale i ścieki. System dobrze funkcjonował, póki przez różne prace budowlane nie został zniszczony i zastąpiony „nowoczesnym”.

W czasach szpitalnych wykonano trzy dodatkowe zejścia do piwnicy, a więc wykopano wzdłuż zewnętrznych murów pałacu jakieś 40 metrów korytarzy. Tym samym zniszczono dawny system odwodnienia. Do tego jeszcze wymurowano w ziemi wnękę do opuszczania dużego pieca CO do piwnicy, co również „przeciło” dawny system odwodnienia. Stało się więc na tym, że woda z krutek ściekowych przy zejściach do piwnicy, których dawniej nie było, zbierała się w umieszczonych pod podłogą piwnicy dawnych (ale już nieczynnych) kanałach i musiała być wypompowywana do nowej, wykonanej w już w technice PCV kanalizacji, umieszczonej pod sufitem piwnicy.

Na potrzeby szpitala wybudowano także oczyszczalnię ścieków, które nie tylko chlorowano, ale i przepuszczano przez złożę węgla, by nie wypuszczać poza obiekt potencjalnie skażonych przez gruzlików odchodów. Normalnie, według wymogów technologicznych, powinien to być węgiel aktywowany, ale

jak to w czasach PRL-u, radzono sobie tak, jak warunki na to pozwalały. Węglem, przez który przepływały ścieki, jak wyjaśnił mi zatrudniony niegdyś w szpitalu pałac, był koks, który w niewielkim stopniu, ale jednak spełniał tę rolę. Składowano go w pobliżu, pod drzewem, a kiedy już się zużył, wywalano go pod drugim drzewem. Wyjaśniła się więc tajemnica, skąd w parku wziął się koks, którego kawałki można było przez całe lata spotkać w trawie.

Z drugiej jednak strony, w zabudowaniach gospodarczych hodowano świnię, karmiąc je zlewkami po chorych i odpadami z kuchni. To się fachowo nazywa paranoja, czyli rozdwojenie jaźni, bo z jednej strony materiał po chorych jest niby niebezpieczny, ale dla innych celów, wręcz bezcenny. Inna rzecz, że personel się tym za bardzo nie przejmował, bo świnię niby jakoś nie miały szczęścia, a ściślej mówiąc zniknęła, czego dowodem były (zachowane po szpitalu) protokoły rzekomego padnięcia. Wędzalnik w zabudowaniach gospodarczych pachnie jednak do dziś, co świadczy o tym, że z tymi padnięciami wcale nie było tak źle.

Trudno dokładnie powiedzieć w którym roku, ale w każdym razie za rządów doktora Baranowskiego, urządzono skromną szpitalną kaplicę. W tym celu zlikwidowano jakąś zbędną łazienkę, bowiem podłoga wyłożona terakotową mozaiką, typową dla lat sześćdziesiątych XX w., przykryta została nieco ładniejszą wykładziną z PCV. Szyby okienne pomalowano farbą olejną w sposób, który miał imitować witraż, natomiast na drzwi wejściowe zaadaptowano jakieś stare, zdobyczne ale bardzo porządne, dwa skrzydła drzwiowe, z dużą ilością mniejszych szybek (niestety, również spalanymi olejną farbą udającą witraż). Drobiono tylko ościeżnicę z łukiem.

Ostatnie prace remontowe w czasach szpitalnych miały miejsce w roku 199. Aby zrealizować szeroki zakres robót budowlanych, na cały rok wyprowadzono z obiektu pacjentów, zostawiając jedynie czynne laboratorium. Wymieniono całą sieć wodociagową i kanalizacyjną, najważniejsze elementy instalacji elektrycznej oraz urządzono nowe łazienki. I wszystko byłoby świetnie, gdyby nie fakt, że praktycznie za trzy lata szpital... zamknięto. Przeniesiono go do nowo wybudowanego szpi-

Pożegnanie odchodzącej pracowniczki

tala powiatowego w Raciborzu. Ktokolwiek remont zarządził, to nie wykazał się więc wielką gospodarnością, a do nowych celów (po sprzedaniu obiektu) przebudowy okazały się w większości bezużyteczne. No bo po co komu umywalka w każdym pomieszczeniu, podłączona do pionu kanalizacyjnego mogącego obsługiwać jedynie umywalki? Trzeba było znów kuć ściany i zamontować grubsze rury.

Szczęście przynajmniej, że nie dobudowano żadnego nowego skrzydła do budynku, jak również garaży czy innych obiektów infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie pałacu, co wcale nie oznacza, że parku nie oszczędzono. Za czasów „pańskich” przypałacowy park był nie tylko pięknym miejscem do wypoczynku i rekreacji, ale i powodem do dumy swych właścicieli. Zgodnie z ówczesnymi zwyczajami, sprowadzano ciekawe, najlepiej egzotyczne gatunki drzew i krzewów, urządzając park w sposób, który zadziwił co najmniej sąsiadów.

Wojnowicki pałac był więc otoczony parkiem krajobrazowym pełnym przyrodniczych atrakcji. Prócz swojskich, ale bardzo okazałych, buków pospolitych i dereni jadalnych, posadzone pochodzące z Ameryki Północnej brzozy czarne (nadmorskie), kasztanowce wirginijskie, kłeki kanadyjskie (rzadko występujące nawet w Kanadzie i USA), a z Ameryki Południowej krzew kasztanowca drobno-kwiatowego. Ponadto posadzone korkowce amurskie, skrzydłorzech kaukaski, kasztan jadalny, dąb czerwony, leszczynę turecką, orzech czarny, orzech szary, wąż polny odmiany korkowej, dąb błotny i wiele innych bardzo ciekawych gatunków drzew i krzewów. Tę sielską scenę dopełniały (podobnie jak dziś) całe kępy rododendronów, staw, boisko do tenisa, a po całym terenie dostojnie spacerowały pawie.

W tej kwestii po wojnie zmieniło się bardzo wiele. Najpierw wygospodarowano miejsce na plac apelowy dla kursantów kursu przygotowawczego na studia wyższe oraz baraki mieszkalne i łaźnię, jak również (od strony północnej) na groby dla kilku krasnoarmiejców (w latach pięćdziesiątych przeniesiono je w inne miejsce). Kort tenisowy, przerobiony na boisko do siatkówki, zarósł trawą i praktycznie zniknął, a drzewa, przez lata nie pielęgnowane i zaniedbane, od czasu do czasu przewracały się, niestety czasem również na mur z cegły klinkierowej. I wtedy następował, widoczny do dziś (w miejscach gdzie jeszcze nie zakryły tego pnącza), popis niegospodarności i braku szacunku do walorów estetycznych. Gdy drzewo przewraca się na mur, powstaje wyrwa szeroka na kilka metrów i wysoka np. na 1,5 – 2 m.

Każdy normalny gospodarz najpierw odzyskałby nie uszkodzone, klinkierowe cegły (a takich było 90 %), wykorzystał je do odbudowy uszkodzonego muru, a pozostały materiał kupił albo gdzieś pozyskał. Tu jednak działo się inaczej. Od razu przywieziono betonowe bloczki (o wymiarze sześciu cegieł), dokonano (bardzo niechlujnego) zamurowania, które nijak nie pasuje do reszty, zaś leżącą na ziemi stertę cegieł po prostu pozostawiono. Tak przetrwały one 40-50 lat, obrośnięte chaszczami. A jak już trzeba było odbudować słupek, to sprowadzono jakąś byle jaką cegłę (nieporównanie gorszą niż ta, po której murarz musiał chodzić) i murowano, nie dość że przewijając cegły w zupełnie innym porządku jak w części oryginalnej, to również i nie dbając zupełnie o usunięcie nadmiaru zaprawy. No cóż, jakie czasy, tacy murarze, ale przecież ktoś te roboty odbierał.

Były to jednak czasy, w których (przynajmniej oficjalnie)

człowiek pracy był najważniejszy. Aby więc ułatwić robotnikowi koszenie trawy kosiarką elektryczną (a zajmowali się tym zwykle pałacze ze szpitalnej kotłowni), ustawiono na samym środku pałacowej polany drewniany słup telegraficzny, do którego w powietrzu przeciągnięto kabel i zamontowano gniazdko. Po co za każdym razem pracownik miałby rozwijać kabel i ciągnąć go nie wiadomo ile metrów, skoro można ustawić słup i w razie potrzeby tylko włożyć wtyczkę do gniazdko? Co za wygoda.

Dla odmiany, część polany od strony wschodniej „ozdobiono” krzewami porzeczek i agrestu oraz śliwami. Choć na pewno nie była to jakaś zaplanowana akcja, wyglądała to tak, jakby celowo robiono wszystko, by przypałacowy park również zatracił swój dworski charakter. Ponadto, ponieważ szpital był praktycznie obiektem zamkniętym, ktoś wymyślił, że będzie pięknie i romantycznie jak będą po nim biegały jelenki. Tak też się stało i nawet cieszyły się wielką sympatią, ale, jak to przeżuwać, zniszczyły wszystkie rośliny ozdobne, hodowane tu jeszcze od czasów von Banków, zaś w szczególności kilkudziesięcioletnie rododendrony.

W końcu się ich pozbyto, ale głównie z powodu tego, że czasami bywały agresywne w stosunku do ludzi. Na „honorowym” miejscu, w pobliżu pałacu, wybudowano „okazały”, betonowy śmietnik, a już co odleglejsze od pałacu zakątki parku pełne były tajemniczych, zarosniętych chaszczami pagórków, które przy bliższym poznaniu, tj. rozkopaniu, okazały się wysypiskiem gruzu, porozbijanych kafli z pieców i nie wykorzystanej zaprawy murarskiej. W niektórych miejscach wysypywano również żużel z kotłowni. Obrazu dopełniały tysiące butelek i kapsli, porozrzucanych wszędzie gdzie tylko się dało, ale to już była robota pacjentów szpitala, którzy w Wojnowicach cieszyli się dużą swobodą. Choć wielu z nich było naprawdę bardzo chorych a nawet dokonało tu swego żywota, wiele opowieści słyszałem o parkowych i szpitalnych balangach czy nawet romansach.

Mimo jednak, że – jak to w szpitalu – czasem nie było łatwo, w świadomości bardzo wielu pacjentów oraz pracowników obiektu zapisał się jako piękne i niezapomniane miejsce.

Zbigniew Woźniak

Budynek szpitala z lotu ptaka

Lato w przyszpitalnym parku

Lato w przyszpitalnym parku

Lato w przyszpitalnym parku